

Orędownik

Cena
egzemplarza

10
groszy

Ilustrowany dziennik narodowy i katolicki

Nr 26 Wydanie

Rok 68

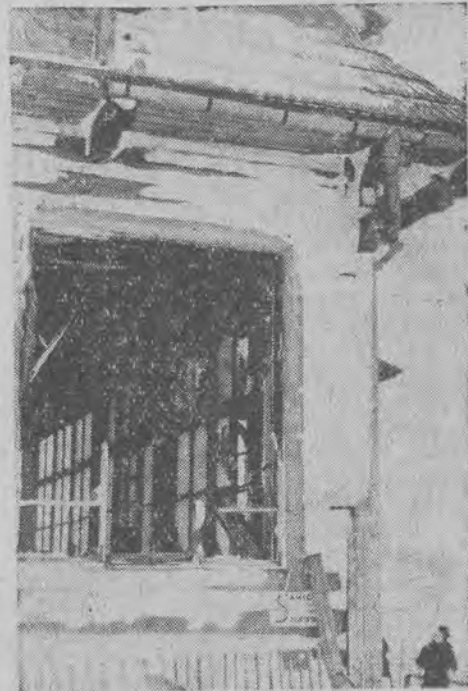
Środa, dnia 2 lutego 1938

Prastary kościółek w Radoszycach. Wybudowany został w 1024 roku.

Podczas parady oddziałów milicji przed Mussolinim w Rzymie zastosowano po raz pierwszy nowy krok marsewsky „passo romano”.

Ściana werandy schroniska P. T. T. nad Morskim Okiem, na które spadła lawina.

Sprawa, która czeka na swojego prokuratora

Cztery lata upłynęły od bandyckiego napadu na lokal i drukarnię narodowego „Słowa Pomorskiego” — Napad był zorganizowany — Przy wtórze pieśni — Sprawcy napadu nie zostali odnalezieni

Cztery lata upływają w dniu dzisiejszym od głośnego napadu i zdemolowania drukarni narodowego „Słowa Pomorskiego” w Toruniu, co stało się w dniu 31 stycznia 1934 roku. Mimo podjętego wówczas śledztwa sprawcy pozostali nieznani.

Napad na wielkie narodowe wydawnictwo w stolicy Pomorza, w śródmieściu i przy ruchliwej ulicy św. Katarzyny, odbił się głośnym echem w całym kraju. Niezależna opinia jednoznacznie potępiła to nowe dzieło bandytyzmu politycznego. Sprawa trafiła kolejno do Sejmu i Senatu, była przedmiotem interpelacji pod adresem ówczesnego ministra spraw wewnętrznych śp. Bronisława Pierackiego. Niestety nie doczekała się oświetlenia ze strony odnośnego ministra, ani wyjaśnienia na skutek śledztwa. Dochodzenia umorzono po upływie pewnego czasu.

Obok takich spraw jak zaginięcie gen. Zagórskiego, napad na posła Zdziechowskiego, napad na redaktora Mostowicza, cudem udaremnione utopienie Adolfa Nowaczyńskiego — napad na „Słowo Pomorskie” powiększył liczbę tajemniczych zbrodni „nieznanych sprawców”.

Sam napad w dniu 31 stycznia 1934 r. miał według nieskonfiskowanych opisów „Słowa Pomorskiego” przebieg następujący:

Około godz. 6.35 wieczorem przemaszerowało w pochodzie około 200 osobników przed gmach drukarni „Słowa Pomorskiego” przy ul. św. Katarzyny 4. Na komendę „stać!” pochód zatrzymał się przed gmachem wydawnictwa, a po dalszej komendzie wyrównano front ku budynkowi wydawnictwa, po czym od wyciągniętego szeregu oderwała się grupa przeszło stu osobników.

Z okrzykiem: „niech żyje konstytucja!” napastnicy zaczęli wybijać nasamprzód szyby w oknach wystawowych biur wydawnictwa na parterze. Chwilę później wtargnęli hurmem do

lokalu ekspedycji i biur wydawnictwa i tam przystąpili do demolowania wnętrza i urządzeń lokalu.

Pierwszą czynnością napastników w lokalu ekspedycji było rozbicie podręcznej, automatycznej kasy kontrolnej, w której znajdowało się około 300 zł w banknotach, srebrze i bilonie. Z pieniędzy tych nie pozostało ani śladu.

Następnie zgraja wtargnęła do sąsiedniego pokoju, mieszczącego biuro

drukarni i kasę. Pełną przytomności kasjerkę, która zdążyła doskoczyć do telefonu wołając: „Policja! bandyci!”, napastnicy poturbowali, niszcząc przeźornie centralę telefoniczną i przerywając przewody.

Dziełem wandalów było zniszczenie urządzeń biur: biurka, regałów, szaf, lamp, stołów, ksiąg i papierów biurowych, zegara itp. Straszego dzieła spustoszenia dokonano przyniesiony

mi przez napastników łomami i siekierami. Personel biurowy o tej porze już nieliczny (z wyjątkiem kierownika administracji wyłącznie kobiety) brutalnie sterroryzowano i częściowo poturbowano.

Napastnicy „gospodarzyli” również w gabinecie dyrektora wydawnictwa. Kiedy jedna część bandytów niszczyła lokale biurowe, druga grupa wtargnęła do położonego za biurami oddziału maszyn drukarskich.

W wielkiej hali maszyn, mieszczącej maszynę rotacyjną, kilka maszyn płaskich i bostonki, napastnicy żelaznymi drągami i toporkami rozbijali precyzyjne maszyny, niszcząc w szczególności rozruszniki elektryczne i motory, co świadczyło o fachowym kierownictwie i dobrym poinstruowaniu napastników o ich zadaniu.

Rozbijano zestawy drukarskie rozsypując czcionki. Oprócz maszyn zniszczono dużą ilość gotowych druków. Łomami i toporkami rozbito około 50 szyb w oknach hali maszynowej, gdzie nadto nie oszczędzono żadnego klosza przy lampach w hali. Poprzerywano również przewody elektryczne, doprowadzające prąd przemysłowy do motorów, tudzież przewody oświetleniowe.

Nagle rozległ się na ulicy, gdzie pozostała część uczestników pochodu, głośny gwizd, który był widocznie umówionym sygnałem do zakończenia demolowania, gdyż napastnicy po nim natychmiast powrócili na ulicę.

Potworne dzieło niszczenia trwało dokładnie dziesięć minut.

Wyszedszy na ulicę, napastnicy na komendę znów uszeregowali się w czwórki i ze śpiewem „Pierwszej Brygady” odmaszerowali ulicą Królowej Jadwigi, następnie Szeroką, a więc ciągle głównymi arteriami śródmieścia, ku Rynekowi Staromiejskiemu.

Przed napastnikami jechała platforma ciężarówka, oświetlona pochodniami, na której 6 ludzi wiozło jakieś kukły i tablice z napisami. Napastnicy nie zatrzymywani przez nikogo dotarli na Rynek Staromiejski. Tam ja-

Charakterystyczny proces narodowców w Łodzi

Sąd uznał, iż wysoki wymiar kary Starostwa Grodzkiego jest zupełnie niezrozumiały

Łódź, 31. 1. — Wczoraj w Sądzie Okręgowym w Łodzi odbyła się rozprawa odwoławcza od orzeczenia starostwa grodzkiego, które w swoim czasie skazało prezesa Zarządu Głównego Stronnictwa Narodowego adw. Kazimierza Kowalskiego, sekretarza zarządu okręgowego S. N. w Łodzi p. Gągalskiego i p. Hendzelewskiego każdego na 1 miesiąc bezwzględnej aresztu za rzekome nielegalne zbieranie ofiar na rzecz niesienia pomocy biednym narodowcom.

Oskarżenie oparte było na doniesieniu urzędowym, które stwierdzało, że zbiórka na rzecz biednych narodowców odbywała się w obrębie Stronnictwa Narodowego w sposób następujący: Do sekretariatu zarządu okręgowego S. N. zgłaszali się członkowie i sympatycy Stronnictwa Narodowego i na ręce sekretarza Gągalskiego składają ofiary. Sekretarz Gągalski ofiary te przyjmuje i przekazuje p. Hendzelewskiemu, który z upoważnienia prezesa Zarządu Okręgowego zajmował się rozdziałem ofiar wśród potrzebujących pomocy biednych narodowców. Z wydatkowania sum i ofiar w natu-

rze p. Gągalski składał sprawozdanie prezesowi zarządu okręgowego Stronnictwa Narodowego w Łodzi.

Po rozpatrzeniu sprawy, Sąd Okręgowy łódzki pod przewodnictwem sędziego Jabłońskiego uniewinnił zarówno prezesa Zarządu Głównego S. N. adw. Kowalskiego jak i sekretarza okręgowego S. N. Gągalskiego, nie dopatrując się w ich postępowaniu żadnych znamion przestępstwa. Natomiast p. Hendzelewskiego skazał na 10 zł grzywny za umieszczenie w „Orędowniku” apelu do narodowców nawołującego do składania ofiar. W ustnych motywach sąd podkreślił, że niesienie pomocy biednym jest rzeczą wskazaną i chlubną, że jednakże ze względu na ustawę obowiązującą, która zabrania publicznego nawoływania do składania ofiar, musiał p. Hendzelewskiego skazać jedynie za umieszczenie apelu w „Orędowniku”. Poza tym sąd dodał, że wysoki wymiar kary Starostwa Grodzkiego w Łodzi w niniejszej sprawie jest zupełnie niezrozumiały i dlatego wyrok ten musiał uchylić.

cyś osobnicy spośród napastników usiłovali wygłaszać przemówienia, które jednak uniemożliwiła gromadząca się publiczność, która przybrała wobec napastników groźną postawę.

Grupy napastników rozeszły się następnie bez przeszkód po mieście.

Policja nie zaarrestowała nikogo spośród napastników.

Szkody, spowodowane bandyckim najściem, sięgały kilkudziesięciu tysięcy złotych. Stwierdziła je komisja rzeczoznawców; urzędowa komisja sądowno-śledcza przybyła do gmachu wydawnictwa w 17 godzin po zajściu.

Technika napadu, planowe i pełne poczucie bezpieczeństwa działania napastników, okrzyki i śpiew „Pierwszej Brygady” nie pozostawiały wątpliwości co do środowiska, z którego wyszedł zamach.

Nieugięte stanowisko redakcji „Słowa Pomorskiego”, piętnującej bezkompromisowo wszelkie działania, wychodzące na szkodę interesów narodowych na Pomorzu, było w pewnych kołach „sanacyjnych” od dawna źle widziane. Był to przecież okres szczytowego powodzenia i działalności panów tego pokroju, co skazani starostowie Krawczyk, Twardowski, Czarnocki itp., którzy stanowiska swoje uważali za intratne prywatne folwarki. Przeciw temu właśnie systemowi, który się na Pomorzu rozpanoszył za czasów b. wojewody Stefana Kirtiklisa, występowało z całą bezwzględnością w „Słowie Pomorskim”.

Do jakiego stopnia dochodził w latach 1933-34 cynizm pewnych czynników „sanacyjnych” na Pomorzu, świadczy fakt, że bezpośrednio po napadzie na „Słowo Pomorskie” w subwencjonowanym dzienniku „sanacyjnym” „Dniu Pomorskim” z daty 2 lutego 1934 przyznano, że grupa napastników na „Słowo Pomorskie” wylonili się z pochodni uroczystościowego „Strzelca” oraz Powstańców i Wojaków („sanacyjnych”).

W tymże „Dniu Pomorskim” z daty 4 lutego 1934 ukazały się na pierwszej stronie oświadczenia, podpisane za organizację: „Strzelca”, Powstańców i Wojaków oraz Federację Polskich Zw. Obróńców Ojczyzny przez czołowych ludzi tych organizacji: Alfonsa Zgrzebnioka (nieżyjącego już naczelnika w pomorskim urzędzie wojewódzkim), Lecha Czarlinskigo, właściciela obszaru dworskiego Brachnówko (powiat Toruń) i Konrada Siudowskiego, właściciela obszaru dworskiego Przydatki (pow. Brodnica), obecnie senatora. W oświadczeniach tych wymienieni stwierdzali, że w związku z napadem na „Słowo Pomorskie”

„nie zamierzają dochodzić, którzy z członków prowadzonych przez nich organizacji brali czynny udział w zajściach”.

Sprawcy zatem i tego napadu według myśli i woli, zawartej w tych oświadczeniach, mieli pozostać „nieznani”.

Nie było też na pewno zwykłym zbiegiem okoliczności, że we wspomnianym „Dniu Pomorskim” w przeddzień napadu na „Słowo Pomorskie” ukazał się artykuł pt. „Dość tego”. Pod adresem „Słowa Pomorskiego” powiedziano tam:

„Organ ów w tej swojej prowokacyjnej robocie doszedł do tego punktu, gdzie zaczyna się kończyć granica wszelkie pobłażliwości i gdzie pod rachubę powinny być wzięte środki, kładące kres temu zachwiałstwu.

„Środki te muszą się znaleźć — i to środki tak przykładowo mocne, jak przykładowa jest prowokacyjna akcja, na którą sobie pozwalają ludzie, redagujący ów organ „narodowy”. Raz wreszcie musi się znaleźć jakieś zdecydowanie mocne przeciwdziałanie, które jasno i wyraźnie powie: — dość tego!”

Kilkadziesiąt godzin po tym podżeganie nastąpił napad.

Wspomniany „Dzień Pomorski” jest tym samym dziennikiem, który z funduszy publicznych za pośrednictwem b. woj. Lamota otrzymał 200 tys. zł.

Było oczywiste, że i niszcyciele byli tylko przysłowiowym „ślepych mieczem”. Gdzie jednak była ręka, kierująca narzędziem?

Nie potrzeba dziś operować domniamaniami, od których głośno było wówczas na Pomorzu. Wystarczy powtórzyć to, co zeznał w procesie b. starosta Czarnockiego przed sądem w Gdyni b. poseł BB Tebinka w dniu 15 grudnia 1937. Zeznania te przypadły na ten sam dzień, w którym inspektor armii gen. Bortnowski scharakte-

Nowe odroczenie wyborów w Łodzi i w Poznaniu

Rządowy projekt ustawy o zmianie ordynacji wyborczej dla sześciu największych miast wniesiony do Sejmu

Warszawa. (Tel. wł.). Rząd wniósł do Sejmu swój projekt ustawy o zmianie ordynacji wyborczej do rad miejskich w sześciu największych miastach Polski. Tekst projektu zgodny jest z tym, co podawała prasa.

Równocześnie rząd wniósł do Sejmu

projekt ustawy o odroczeniu wyborów radnych miejskich w Łodzi i Poznaniu. Projekt orzeka, że wybory odbędą się na podstawie zarządzenia, które zostanie wydane po wejściu w życie omawianej ustawy, a najpóźniej w dniu 1 października 1938. Ustawa wchodzi w

życie z dniem ogłoszenia. Uzasadnienie projektu brzmi:

„Rada Ministrów uchwaliła w dniu 22 stycznia 1938 r. projekt ustawy, zawierający zasady nowego prawa wyborczego dla miast: Krakowa, Lwowa, Łodzi, Poznania, Warszawy i Wilna, w szerszym stopniu uwzględniający reprezentację czynnika gospodarczego i zawodowego i bardziej odpowiadający różnorodnym i złożonym stosunkom życia dużych miast.

„Wspomniany projekt ze względów technicznych nie będzie mógł wejść w życie przed terminem zarządzenia wyborów w Poznaniu i Łodzi, termin ten bowiem upływa w Poznaniu już w dn. 25 stycznia 1938 r., a w Łodzi w dn. 5 kwietnia 1938 r., wobec czego wybory w tych miastach musiałyby być przeprowadzone na podstawie dotychczasowego prawa wyborczego, a co za tym zarządzenie wyborów w tych miastach miałyby się z założeniami projektu ustawy o nowym prawie wyborczym.

„Z tych względów rząd uważa za potrzebne i celowe odroczyć wybory w Poznaniu i Łodzi.”

Pierwsze czytanie obu projektów ustaw: o zmianie ordynacji wyborczej i o odroczeniu wyborów w Poznaniu i Łodzi odbędzie się w Sejmie już we wtorek 1 lutego rb

Katastrofalna wichura w Paryżu

Paryż (ATE) Silne burze panujące nad całą Francją spowodowały szereg mniejszych i większych katastrof i wypadków.

I tak w Paryżu w niedzielę rano padał formalnie deszcz cynkowy, albowiem niezliczone ilości kawałków blachy oberwane z dachów wichrem, leciały z wielkim hałasem na ulice. W parkach, a jeszcze więcej w ogródach i lasach otaczających Paryż burza wyrwała szereg drzew z korzeniami. Komin fabryczny wysokości 15 m, ważący przeszło 3.000 kg zwałił się na dach fabryki szkła, której urządzenie zostało wskutek tego kompletnie zniszczone.

Na terenie wystawy światowej mur długości 40 m pawilonu francuskiej marynarki handlowej został poważnie uszkodzony burzą. Na jednej z głównych ulic Paryża samochód ciężarowy z przyczepką rzucony został siłą wichru o żelazny słup latarni tak, że latarnia uległa kompletnemu zniszczeniu, a cała przednia część samochodu wraz z osią przednią i motorem została na skutek uderzenia oderwana.

Na jednym z przedmieści Paryża 11-letnia dziewczynka porwana została przez trąbę powietrzną na wysokości kilku metrów, a następnie rzucona z taką siłą o ziemię, że poniosła śmierć na miejscu.

Uroczystości pięciolecia w Berlinie

Berlin. (ATE). Zarówno stolica Rzeszy jak i całe Niemcy stały wczoraj pod znakiem uroczystości odbywających się z okazji 5. rocznicy objęcia władzy w Niemczech przez Hitlera.

Uroczystości w Berlinie rozpoczęły się od przemówienia przez radio min. Goebbelsa, które to przemówienie skierowane było do młodzieży hitlerowskiej. Punktem szczytowym uroczystości było wręczenie przez kanclerza nagród narodowych poszczególnym laureatom. Nagrody te Hitler wyzna-

czył w ub. roku zamiast nagrody Nobla, której Niemcom nie wolno przyjmować. Równocześnie dzienniki zamieściły obszerną listę awansów udzielenych na dzień 30 stycznia zarówno w partii jak i w oddziałach wojskowych.

Wieczorem odbył się w Berlinie wielki capstrzyk z pochodniami, który przeszedł — tak jak przed 5-ciąmi laty — przez Bramę Brandenburską ulicą Unter den Linden do Wilhelmstrasse.

Genewa o wojnie chińsko-japońskiej

Zastrzeżenia delegacji polskiej — Przygotowania Rosji Sowieckiej do wojny na Wschodzie

Genewa. (Tel. wł.). Setna sesja Rady Ligi przejdzie do historii pod znakiem sprawy zatargu na Dalekim Wschodzie. Co prawda oficjalnie w Genewie nie mówiono dotychczas nic o wojnie chińsko-japońskiej, jednak bardzo poufnie toczyły się ważne narady. Chronologicznie przebieg ich był następujący.

Już w piątek rano w całkowitej tajemnicy odbyło się zebranie z udziałem kom. Litwinowa, min. Edena, min. Delbosa oraz przedstawicieli Chin, min. Wellingtona Koo. Wystannik Czang-Kai-Szeka domagał się, aby Rada Ligi zastosowała postanowienia art. 16 paktu w związku z napadami Japonii. Popierał to żądanie bardzo go-

raco Litwinow, delegacji Francji i Anglii mieli natomiast duże zastrzeżenia podkreślając, że mogłoby wywołać jeszcze poważniejszy zatarg.

Delegacja polska przeciwstawiła się narzuceniu Radzie Ligi wszelkich uchwał, opracowanych bez udziału tej Rady i bez jej polecenia, a stanowiących jedynie objaw dążeń pewnej grupy.

Cała ta w ogóle skecja genewska była specjalnie wyreżyserowana za kulisami przez Litwinowa, który miał polecenie, aby wywołać jakieś zgiełkowe wystąpienie przeciwko Japonii. Sowieci chcieli zabezpieczyć się w Europie, aby mieć wolne ręce na Dalekim Wschodzie, gdzie czynią poważne przygotowania bojowe.

„Daily Telegraph” podkreśla, że koncentracja wojsk bolszewickich na pograniczu Mandżurii trwa. W ostatnim tylko czasie przetransportowano tam trzy dywizje piechoty, dwie zmotoryzowane dywizje oraz po jednej dywizji kawalerii i czołgów.

Wojskowa Rada Gospodarcza Niemiec

Berlin. (PAT) Premier Göring powołał do życia „Wojskową Radę Gospodarczą”, która działać będzie w ramach Izby Gospodarczej Rzeszy. W skład rady weszli najwybitniejsi przedstawiciele gospodarczego świata Niemiec.

Drugi projekt zmiany ordynacji wyborczej?

Warszawa. (Tel. wł.) W kołach politycznych rozszalała się pogłoska, iż poza ordynacją wyborczą posła Ducha opracowany będzie i wniesiony do Sejmu projekt ordynacji wyborczej Obozu Zjednoczenia Narodowego. (w)

Paragraf aryjski

Warszawa. (Tel. wł.) Na walnym zebraniu Bratniej Pomocy studentów uniwersytetu uchwalono, podobnie jak na politechnice, wprowadzenie paragrafu aryjskiego dla Żydów i osób pochodzenia żydowskiego.

Z ŻYCIA POLITYCZNEGO

Ustawy samorządowe w Sejmie

Katolicki uniwersytet w Lublinie otrzymał pełne prawa — Uzupełniające wybory do komisji wojskowej

Warszawa, 31 stycznia. Duże zaciekawienie budzi wtorkowe posiedzenie Izby, na którym odbędą się pierwsze czytania projektów ustaw samorządowych. Projekty te mają być opracowane w ciągu obecnej sesji, a jeżeli by parlament nie zdążył, rząd jest zdecydowany zwołać sesję nadzwyczajną. Jednocześnie znajduje się na porządku obrad projekt ustawy o odroczeniu wyborów do Rad Miejskich w Łodzi i Poznaniu.

Z innych przedłożeń jest bardzo charakterystyczny projekt rządowy o nadaniu ka-

tolickiemu uniwersytetowi w Lublinie pełnych praw państwowych szkół akademickich.

Jako pierwszy punkt umieszczono wybory uzupełniające do komisji wojskowej. Nie wiadomo, czy przy tej sposobności wystąpi z przemówieniem gen. Żeligowski i również nie wiadomo, jak zachowają się postawie wileńscy. Istnieje bowiem możliwość, że będą oni domagali się wyboru pełnej komisji tak, aby ponownie powierzyć mandat przewodniczącego gen. Żeligowskiemu. W.

ryzował w tymże samym procesie pomorską działalność b. wojewody Kirtiklisa.

Poseł Tebinka zeznał mianowicie co następuje:

„Ze wstydem przyznaję, że zbyt mało przeciwstawiałem się bezprawiom wojewody Kirtiklisa. Starostów ostrzegałem, aby zarządzeń bezprawnych Kirtiklisa nie respektowali.

„Miałem z Kirtiklisem dwukrotnie zatarg, raz bowiem sprzeciwiałem się napadowi bandyckiemu na „Słowo Pomorskie” w Toruniu — a drugi raz bezprawnemu więzieniu

sekretarza wojewódzkiego Stronnicwa Narodowego.”

Zeznanie p. Tebinki jest jasne i niedwuznaczne. Powiedział: „sprzeciwiałem się napadowi bandyckiemu na „Słowo Pomorskie” w Toruniu”.

Stwierdzenie p. Tebinki nie mogło ująć uwadze tych czynników, które są z urzędu powołane do ścigania wszelkiej zbrodni i przestępstwa. A w Toruniu dopuszczono się jednego i drugiego. Śledztwo, raz umorzone, winno być wznowione wobec ujawnienia nowych okoliczności ważnych dla sprawy. Władze śledcze skorzystają też nie-

wątpliwie z tych dowodów-świadków, na których wskazuje b. starosta Twardowski w swym liście, rozesłanym po całej Polsce, mówiąc na stronach 19 i 20 o organizatorze i organizacji napadu na „Słowo Pomorskie”.

Prawu musi się stać zadość. Nie mogą pozostać bez kary żadne zbrodnie i przestępstwa. Minister sprawiedliwości i pierwszy prokurator państwa Grabowski słusznie podkreślał w swoich wypowiedzeniach tę podstawową zasadę porządku i bezpieczeństwa prawnego w państwie.

Tu zaś jest sprawa, która czeka na swojego prokuratora!

Z NASZEGO STANOWISKA

Zagadnienie totalizmu

Od szeregu miesięcy w Polsce zagorzała dyskusja o totalizmie w czasopiśmie, książkach, na zebraniach różnych organizacji.

Cóż to jest ów totalizm i o co w tym namiętym sporze chodzi?

Otóż pojęcie totalizmu (od łacińskiego słowa „totus” — tzn. cały) oznacza ruch społeczny, polityczny, obejmujący i podporządkowujący wyłącznie sobie wszystkie dziedziny życia. Totalizm jest nowoczesną formą ideologiczną i ustrojową narodów. Jeden wielki ruch, mający oparcie w masach, narzuca swoją ideologię całemu narodowi, podporządkowuje jej mniejszości narodowe w państwie i wszystkich w ogóle obywateli, rozwiązuje partie polityczne i na własną odpowiedzialność pcha państwo do wielkich reform. Posługuje się w większym lub mniejszym stopniu przymusem wobec obywateli, wychowuje młodzież i oświeca naród wiarą w wielką przyszłość żądając od jednostek jej realizacji.

Totalizm może być komunistyczny, jak w Rosji, narodowy, jak w Niemczech, Turcji, lub narodowo-religijny, jak we Włoszech, Portugalii, Japonii, Brazylii, Austrii, Hiszpanii. A więc treść totalizmów może być różna, natomiast forma jest jednakowa — tak przynajmniej twierdzą wrogowie ustroju totalnego.

Walkę z ustrojem totalnym podejmuje się w imię demokracji, przy czym jego przeciwnicy chętnie używają argumentu, że każdy totalizm jest sprzeczny z religią katolicką, powołując się nawet na autorytet Stolicy Apostolskiej.

O zagadnieniu totalizmu rozprawić można tylko na gruncie realnym,

Kurie żydowskie

„Warsz. Dziennik Narodowy” w związku z rządowym projektem ordynacji wyborczej dla 6 największych miast Polski, powiększającym — jak już to podkreślaliśmy — wpływy żydowskie na samorząd, wysuwa projekt przeciwny — wyodrębnienia Żydów przy wyborach w osobne kurie, uzasadniając to w sposób następujący (podkreślenia nasze):

„Polska chce się pozbyć Żydów; zanim zaś to nastąpi, pragnie ograniczyć ich wpływy na swoje życie polityczne, kulturalne i ekonomiczne. Wrazem tych dążeń są hasła pozbawienia Żydów praw politycznych i ograniczenia swobody ich ruchów w dziedzinie gospodarczej oraz kulturalnej.

„Jeśli z różnych względów, w szczególności z powodu charakteru politycznego obozu rządowego, program ten w całości nie może być w tej chwili przez państwo urzeczywistniony, powinien być przynajmniej zrealizowany częściowo.

„Sądymy, że przy wyborach Żydzi powinni być wydzieleni w osobną kurie i traktowani jako całość, której wpływ na wyniki wyborów ograniczać się powinien do wysokości ogólnego procentu ich w kraju. Jest to maksimum tego, co Żydzi w obecnych warunkach mogą dostać i co — w zestawieniu z ich uprawnieniami w sąsiednich państwach: niemieckim i rumuńskim oraz z interesami polskimi — stanowi bardzo dużo.

„Walka o kurie żydowską zostanie w kraju podjęta. Uważamy ją w obecnych warunkach za etap przejściowy, który wprowadzi sprawy wpływów żydowskich nie rozwiązuje, ale wpływy te do pewnego stopnia ogranicza.

Podobnie jak getto ławkowe, jak dążenie do ograniczenia Żydów w zawodach wolnych, jak wreszcie dążenie do spolszczenia handlu i rzemiosła, kuria żydowska stanie się dla społeczeństwa jednym z celów jego codziennej walki o Polskę narodową.”

Projekt ten winien stać się w obecnych warunkach wyrazem dążeń całego polskiego społeczeństwa. Żydzi zepchnięci do getta także w dziedzinie wyborczej, będą mieli ograniczone możliwości wpływania na układ polskich sił politycznych przez popieranie swoimi głosami tych ugrupowań, które ulegają nakazom polityki żydowskiej.

na podstawie jakiejś określonej, sprawdzalnej idei, która przeszła próbę życia. Potępienie totalizmu w imię fikcji, urojeń, utopij, z drugiej zaś strony z powodu negatywnej niewiary i niechęci jest bezpodstawne i zawieszono w próżni. Potępić więc ustroj totalny może wyłącznie jedyny jego realny przeciwnik — tzw. demokracja.

Istotnie to jest główny ośrodek oporu wobec idei totalnej. Ale czymże jest demokracja? Jest to ustroj, który wywołał ciężką chorobę społeczeństw świata. Ustroj demoliberalny stwarza wojnę wszystkich ze wszystkimi, daje pole do działania organizacjom tajnym, daje przywileje mniejszościom, wyrzeka się praw narodu. Ustroj ten jest targowiskiem partyj i żerowiskiem zwalczających się klas. Demokracja nie daje narodowi żadnych praw, a państwo czyni sługą jednostek. Demokracja nie umie znaleźć sprawdzianu, które partie są szkodliwe, nie potrafi zahamować anarchii.

Demokracja jest idealną pożywką dla żydostwa i wpływu międzynarodówek na życie narodu i wcale nie gwarantuje swobody polityczno-społecznej, na co mamy aż za wiele dowodów z dzisiejszej Francji, przedwojennej Hiszpanii, a także i z Polski. Przecież dzisiejsi chorążowie demokracji w Polsce — socjaliści — w r. 1923 i 1926 wstawiali zbrojnie przeciw chłopskiemu rządowi większości parlamentarnej. Udział obywatela w rządach demokracji ogranicza się do oddania kartki wyborczej. Wady tego systemu

dostrzegali już w r. 1905 wielki polityk narodowy Zygmunt Balicki.

Czy zatem odrzucając demokrację mamy przyjąć dla Polski totalizm?

Totalizm to nie jest ściśle określona forma. Taki, który krępuje zupełnie wolność jednostki i społeczeństwa, regulujący każdą dziedzinę życia, odbierający dzieci rodzinie, uczonych warsztatom pracy, łamiący samorząd administracyjny i gospodarczy, taki totalizm, zwany integralnym, musi być przez Polaków odrzucony. Ale musi być w Polsce totalizm polityczny, który jest prostą konsekwencją hasła: „Polska dla Polaków” oraz „gospodarzem w Polsce może być tylko naród polski”. W Polsce musi obowiązywać wyłącznie idea narodowa. Musi obowiązywać konstytucja ideowa. Nie ma i nie może być w Polsce miejsca dla organizacji wrogów, dla propagandy komunizmu, socjalizmu i wszelkiego marksizmu dla stronnictw klasowych, w dziedzinie zaś gospodarczej — dla wolności zysku i anarchii.

Religia katolicka nie sprzeciwia się takiemu pogładowi. Ojciec św. w encyklice o hitleryzmie uczucie narodowe nazywa „radosną i dumną ufnością w przyszłość swego narodu”, a nawet podnosi wartość autorytetu w narodzie.

Tylko jedyna, wielka idea narodowa z wyłączeniem innych da wielkość Polsce. Nie chodzi bowiem o rządy jednej partii. Chodzi o rządy jednego narodu w państwie.

JAN BIELATOWICZ

Setna sesja Ligi Narodów

Hiszpania, Abisynia, Chiny
Gratulanci

Przed procesem inż. Doboszyńskiego

Skład trybunału i obrońców — Proces trwać będzie 10 dni
Konferencja obrońców z oskarżonym

L w ó w (Tel. wł.). W piątek 4. II. rozpocznie się we Lwowie proces inż. Doboszyńskiego. W skład trybunału sądzącego wchodzi: sędzia Dysiewicz — przewodniczący, sędziowie Michale i Fränkel jako wotanci, oraz dodatkowo sędzia dr Olchawa jako sędzia zapasowy. Oskarżenie wnosić będzie wiceprokurator Olszewski.

Na ławie obrońców zasiadają: dr Pieracki, mgr Maciejko, adw. Macieliński, adw. Stypułkowski, adw. Czerwiński i adw. Pozowski.

Proces rozpisany jest na 10 dni. Pierwszy dzień rozprawy wypełnią odczytanie aktu oskarżenia i zeznania o-

skarżonego. Przesłuchiwanie świadków trwać będzie przypuszczalnie do środy, w czwartek natomiast nastąpiłoby zgłaszanie przez obie strony wniosków, od piątku zaś (11 lutego) zaczęły by się przemówienia stron.

Przewodniczący trybunału sędzia Dysiewicz oświadczył, że na rozprawę wejść będzie mogło tylko 180 osób spośród publiczności.

Ostatnio obrońcy inż. Doboszyńskiego odbyli z nim kilkakrotnie szerę konferencję w celu więziennej. Obrona złożyła do sądu prośbę o pozwolenie inż. Doboszyńskiemu na przeglądnięcie akt jeszcze przed rozprawą.

GŁOSY i ECHA

Animozje w „sanacyjnej” rodzinie

„Jutro Pracy”, organ grupy pika Sławka, zwraca uwagę na następujące charakterystyczne przejawy stosunków w „sanacyjnej” rodzinie. Pierwszy:

„Miedziński nie kocha min. Grabowskiego. Kto ma wątpliwości, niech przeczyta „Gazetę Polską” z dnia 22 stycznia. W sprawozdaniu z debaty nad budżetem

sprawiedliwości, mówiło wielu posłów. Mówili poważnie, a wielu ciekawie i ładnie. Miedziński uhonorował tylko jedno. Wybrał, uhonorował i obszernie wydrukował to, co ostro wali w Grabowskiego. Czyżby takie instrukcje miał szef propagandy O. Z. N.?”

I drugi:

„Szacunek bez zaufania. Nowe formy i konwenansowe zwroty wprowadza poseł Walewski. Elegancja stanęła w kolizji z logiką i sensem. Nie rozumiemy, jak

W 5 rocznicę objęcia władzy w Niemczech przez narodowy socjalizm, kanclerz Hitler przyjął defiladę swej gwardii przybocznej.

można szanować kogoś, do kogo nie ma się zaufania, a tu okazało się, że Walewski bardzo szanuje Grabowskiego, parę razy to podkreśla, ale nie ma do niego zaufania.”

Notujemy to, aczkolwiek nie pierwsze to i nie ostatnie przejawy rozkładu w „sanacyjnym” obozie. Ataki wszakże na ministra Grabowskiego mają swoją wymowę. Za jego to bowiem urzędowania doszło do dość licznych procesów starostów i różnych dygnitarzy. W procesach tych uwidoczniło się — jak to już podkreślała prasa — oblicze systemu.

Niezrozumiałe obawy

Na niedzielę dnia 30 bm. zwołany został przez zarząd Stronnictwa Narodowego w Stanisławowie wiec publiczny, na którym referat na temat: „Obrona Polski przed zalewem Żydów z Rumunii” miał wygłosić kierownik organizacyjny Str. Nar. p. mgr Jan Bogdanowicz ze Lwowa.

Tymczasem w dniu 27 bm. Stronnictwo Narodowe w Stanisławowie otrzymało ze Starostwa pismo, zabraniające odbycia wiecu, umotywowane tym, iż wiec zagraża bezpieczeństwu publicznemu.

W związku z tym lwowskie „Słowo Narodowe” pyta, czy wiec zorganizowany w wielkim mieście wojewódzkim przez poważne stronnictwo polityczne w obronie najżywościwszych interesów narodu i państwa zagrażać może bezpieczeństwu publicznemu?

Jeżeli zaś grozi zakłóceniu porządku i bezpieczeństwu publicznemu, to z czyjej strony?

Łata na łacie a dziura coraz większa

Nominacja p. Staniewicza na kierownika organizacji wiejskiej wileńskiego „Ozonu” — nie załatała zasadniczych tarć w łonie tej organizacji na tle stosunku do gen. Żeligowskiego. Prasa wileńska drukuje oświadczenie wszystkich powiatowych kierowników OZN z Wileńszczyzny, w którym solidaryzują się oni z usunięciem przez p. Skwarczyńskiego inż. Perzanowskim.

Co zrobi teraz szef OZN? Czy przyjedzie powtórnie do Wilna i zawiesi w czynnościach wszystkich kierowników powiatowych, mianując na ich miejsce nowych tymczasowych kierowników, tak jak mianował dra Staniewicza?

Ot, kłopot!

Dość groteskowo przy tych dziurach na łataninie „ozonowej” wygląda zapowiedź „Kuriera Polskiego”, że dzień 21 lutego, na który, jak to pismo przypomniało, przypada rocznica ogłoszenia deklaracji pika Koca, będzie „dniem startu do energicznej działalności” OZN.

Gen. Skwarczyński ma zostać senatorem

Jak donosi prasa stołeczna szef OZN gen. Skwarczyński ma zostać niebawem mianowany senatorem na wakujące miejsce. Po nominacji gen. Skwarczyński objąć ma kierownictwo klubu parlamentarnego OZN.

W ten sposób stanowisko szefa „Ozonu” i kierownika jego klubu parlamentarnego zostałyby skupione w jednym ręku.

Wiadomość ta wymaga jednak pewnych wyjaśnień. W tej chwili w Senacie nie wakuje żaden mandat senatora z nominacji. Jest coprawda wakans po sen. piku Taubem, który zrezygnował z mandatu senatorskiego, jednakże mandat jego pochodzi z wyboru a nie z nominacji Prezydenta Rzplitej.

SPRAWY GOSPODARCZE

Wspaniały rozwój Kas Kredytu Bezprocentowego w Pabianicach

Kredyt bezprocentowy przyczynia się do wzmocnienia polskich placówek gospodarczych

Pabianice, 31. 1. Dzięki akcji uświadamiania narodowego, prowadzonej przez Stronnictwo Narodowe, powstało w Pabianicach kilkadziesiąt chrześcijańskich placówek handlowych i warsztatów pracy. Walka ta wyma-

gała jednak zorganizowania pomocy kredytowej tym młodym i słabym jeszcze placówkom.

W tym też celu powstała przy tut. Związku Rzemieślników Chrześcijan w styczniu 1937 r. pierwsza na terenie tut. Kasy Bezpr. Kredytu Rzemiosła Chrześcijańskiego, która pod kierownictwem zarządu w osobach pp.: Magrowicza — prezesa, Stelmacha Eug. — wiceprezesa, Mudzy — skarbnika, Orchowskiego A. — zast. skarbnika i Małgorzaciaka — sekretarza doskonale się rozwija i okazuje się bardzo pożyteczną. Kasa liczy 142 członków, w tym 2 honorowych i 14 wspierających. W krótkim stosunkowo czasie zdołano zebrać ze składek członkowskich, subwencji Zarządu Miejskiego 2600 zł, z lokat i ofiar cechów i innych kapitał zakładowy w wysokości 6.167 złotych, z czego udzielono dotychczas 48 członkom bezprocentowego krótkoterminowego kredytu na sumę zł 6.060 złotych, w granicach od 50 do 150 zł. Dzięki tym drobnym kredytom rzemieślnicy mogli dokonać zakupów surowca i materiału i w ciężkich dla nich chwilach mogli swój warsztat pracy nie tylko podtrzymać, ale nawet pod-

nieść, przyczyniając się do zlikwidowania niejednej konkurencyjnej placówki żydowskiej.

Również Stowarzyszenie Kupców i Przemysłowców Chrześcijan w Pabianicach uznało za konieczne w obecnym okresie unaradawiania i odradzania handlu założyć przy swoim Stowarzyszeniu Kasy Bezprocentowego Kredytu. Zarząd tej Kasy składa się z pp. Kneblewskiego — prezesa, Pabisia — wiceprezesa, K. Piotrowskiego — skarbnika, Kuraszńskiego — zastępcy skarbnika, Kołnowskiego — sekretarza i Frankiewicza, zast. sekr. Kasa ta wykazuje już znaczne postępy. Członków liczy 108. Kapitału zdołano na razie zebrać blisko 500 zł. Prócz tego członkowie Stow. Kupców zadeklarowali ofiar na sumę 1050 zł. Kasa spodziewa się w krótkim czasie subwencji od Centrali Kas Bezprocentowych. Również Zarząd Miejski przyrzekł swoją pomoc w formie udzielenia subwencji bezzwrotnej. Z chwilą zebrania odpowiedniego kapitału przystąpi Zarząd Kasy do udzielania pożyczek. Zarząd Stowarzyszenia Kupców i Przemysłowców Chrześcijan projektuje założenie u siebie sekcji straganiarzy, dla których utworzona zostanie specjalna kasa bezprocentowego kredytu.

Powyższe cyfry i dane świadczą o poważnym rozwoju i znaczeniu obu kas dla kupiectwa i rzemiosła chrześcijańskiego w Pabianicach. Kierowane one są przez ludzi odpowiedzialnych, którzy posiadają ogólne zaufanie. Spodziewać się przeto można dalszego pożądanego rozwoju Kas Kredytu Bezprocentowego. (b. w.)

wód śląski liczy obecnie przeszło 100 członków. Zebrania zarządu odbyło się 14, zebrania plenarnych obwodowych 7 oraz 2 walne. Na zebraniach wygłoszali referaty pp. prof. inż. Wences, prof. Dąbrowski, mgr Ziemięcki. Korespondencyjnie wpłynęło 144, a wysłano pocztą 155 listów. Poza tym wysłano około 150 ankiet, okólników i druków. Przeciętna frekwencja na zebraniach plenarnych wynosiła 35 osób. Zastępca sekretarza p. A. Świder, który na rok przyszyły urzędu sekretarza nadal przyjął nie chce z powodu przeciążenia pracą zawodową, zaprowadził w sekretariacie Obwodu wzorową księgowość, specjalną księgę ewidencyjną, księgi protokółarne były bardzo obszernie i wyczerpująco przez kol. Świdra prowadzone.

Skarbnik p. St. Lewandowski odczytał sprawozdania kasowe kasy Obwodu i kasy komisji Szkolnej.

P. J. Olejniczak zaznacza obecnych ze stanem biblioteki, z której, niestety, członkowie nie dość licznie korzystają — i prosi o przyznanie także w r. 1938 z kasy Obwodu 100 zł na oprawę książek i zakup nowych, na co zebrani się godzą.

Komisja rewizyjna w osobach pp. Alojzego Szymyta i St. Iwańskiego stwierdza, że wszelkie kasy, biblioteka i inne agendy są wzorowo prowadzone i wnoszą o udzielenie absolutorium ustępującemu zarządowi. Zebrani po krótkiej dyskusji udzielają absolutorium jednogłośnie.

Następnie wybrano nowy zarząd na rok 1938 przez aklamację w składzie następującym: Franciszek Szymański — prezes, Walenty Jerzykiewicz — wiceprezes, Mieczysław Ceglarek — sekretarz, Antoni Pietruszka — zastępca sekretarza, Stanisław Lewandowski — skarbnik, Józef Olejniczak — bibliotekarz oraz radni pp.: W. Prokop, R. Laudowicz, Fr. Mendel, K. Woźniak, J. Kurzawa i K. Krysztafkiwicz. Komisja rewizyjna: pp. A. Szymt i St. Iwański. Komisję Szkolną tworzą pp.: Fr. Szymański — prezes, A. Pietruszka — sekretarz, St. Lewandowski, skarbnik i W. Jerzykiewicz, St. Mielcarski, R. Laudowicz i W. Morgała.

Do nowoutworzonej Komisji zakupu towarów „Droja” powołano pp. K. Woźniaka, A. Świdra, W. Morgałę, I. Gońskiego i W. Szulgitę.

Delegatami na zjazd delegatów wybrano pp. R. Laudowicza, W. Prokopa, Fr. Mendla, W. Morgałę, Br. Gordona i K. Wroniewicza.

Składki do Obwodu na rok 1938 ustalono, jak w roku ubiegłym, na 15 zł.

W tym momencie obejmuje przewodnictwo od p. St. Janczewskiego nowowybrany prezes, a tylolejni zasłużony bojownik sprawy drogistowskiej na Śląsku, p. Fr. Szymański. P. Janczewski składa nowowybranemu zarządowi w imieniu zarządu głównego i wszystkich obecnych życzenia pożytecznego urzędowania w nowym okresie pracy.

Pod wnioskami stawia wiceprezes p. W. Jerzykiewicz wniosek o zakup sztandaru dla Obwodu, na co zebrani jednogłośnie się godzą.

Sekretarz p. M. Ceglarek stawia wniosek, aby z okazji 20-lecia istnienia Obwodu, które przypada w roku przyszłym, zakupić na F. O. N. sanitarkę, na co potrzeba przeszło 10 tys. zł i członkowie Obwodu powinni się w tym celu specjalnie opodatkować. Po krótkiej dyskusji zebrani tak chwałebny wniosek p. M. Ceglarka akceptują i obecni na zebraniu doraźnie zadeklarowali i zbrali 5.667 zł, na którą to sumę złożyło się 44 obecnych wraz z dotacją z kasy Obwodu.

Z okazji 20-lecia Obwodu postanowiono roczne walne zebranie odbyć bardzo uroczyste i postanowiono poprosić główny zarząd Związku Drogeryzistów R. P. o zwołanie w tym samym czasie do Katowic zjazdu delegatów.

Zebranie zakończono o godz. 20, po czym po krótkiej przerwie odbyła się herbatka koleżeńska, która zgromadziła bardzo licznych członków i gości z rodzinami. Bawiono się ochoczo do rana.

Obwód IV Związku Drogeryzistów R. P., dzięki bardzo ruchliwemu zarządowi i harmonijnej, zgodnej współpracy wszystkich dla dobra zawodu, może służyć jako wzór bez mała wszystkim organizacjom kupieckim.

Chleb dla Polaków

Wydział Gospodarczy Obozu Wschepolskiego w Katowicach dla jednego ze swych członków poszukuje dostawców drzewa wszelkiego rodzaju. Zgłoszenia przyjmują Wydział Gospodarczy Obozu Wschepolskiego w Katowicach, ul. Kopnickiej 5.

SPRAWY SPOŁECZNE

Narodowy ruch zawodowy rośnie jak lawina

Stutysięczna rzesza członków „Pracy Polskiej”

„Praca Polska” w walce o polepszenie doli rzesz pracowniczych — Przeciw wyzyskowi i poniżaniu robotnika

Warszawa, 31 stycznia

Stały rozrost szeregów organizacyjnych Zjednoczenia Zawodowego „Praca Polska” wymaga rozszerzenia i powiększenia nie tylko sztabu pracowników „w linii”, ale także skupienia grona, które by prowadziło pracę nad pogłębianiem narodowego programu zawodowo-gospodarczego. Celem zapoczątkowania tych poczynań zwołał wydział naukowo-propagandowy zarządu centralnego Zjednoczenia Zawodowego „Praca Polska” ogólnopolską konferencję z udziałem przedstawicieli wszystkich środowisk organizacyjnych.

W części referatowej konferencji uczestnicy jej wysłuchali wykładów: „Zasady narodowego ustroju pracy”, „Ofensywa komunizmu i jej przeciwdziałania”, „Związki zawodowe „Praca Polska”.

Gruntownie opracowane referaty stały się punktem wyjścia dalszych obrad i dyskusji. W wyniku parogodzinnych obrad ustalono wytyczne dalszej pracy programowej, zawodowo-

wychowawczej i kulturalnej.

Powzięto także uchwały, polecające poszczególnym ośrodkom organizacyjnym prowadzenie jak najenergiczniejszej akcji w celu polepszenia warunków bytu robotnika. Masy robotnicze bowiem tylko wówczas będą mogły wziąć pełny i wszechstronny udział w tworzeniu podstaw siły narodowej, kiedy wywyżnione będą z dna nędzy materialnej, za którą w głównej mierze odpowiedzialne są czynniki obecne, przede wszystkim żydowskie. Robotnik polski, którego pracą gromadzą się zasoby obcych fabrykantów, musi mieć należny sobie udział w zyskach w postaci dostatecznie wysokiej płacy.

Jak wynika ze złożonych sprawozdań Zjednoczenie Zawodowe „Praca Polska” skupia obecnie pod swymi wpływami około 100 tys. robotników w 23 związkach branżowych, blisko 500 oddziałach i 16 okręgach.

Ta żywiołowa siła stanowi ośrodek twórczej pracy narodowej i jest skuteczną zaporą przeciw komunizmowi. (i. w.)

Doniosłe obrady Zw. Drogeryzistów w Katowicach

Obwód IV Związku Drogeryzistów postanawia zakupić sanitarkę dla armii

W niedzielę, dnia 23 stycznia 1938, odbyło się w Katowicach na sali restauracji „Do Wypoczynku” przy ul. Sw. Jana roczne walne zebranie Obwodu IV Związku Drogeryzistów R. P. przy udziale ok. 100 członków i gości.

Zebranie zgaił punktualnie o godzinie 15 p. prezes Fr. Szymański witając w serdecznych słowach delegatów głównego zarządu Związku Drogeryzistów R. P., pp. radcę Ks. Gadebuscha i St. Janczewskiego oraz wszystkich tak licznie zebranych obecnych.

Pod komunikatami zarządu odczytano m. i. pismo p. prezesa W. Jerzykiewicza, które spowodowało bardzo długą i żywą dyskusję, gdyż w liście tym p. prezes Jerzykiewicz poruszył sprawę ostatniego Zjazdu Drogistowskiego w Warszawie i nieodpowiednie potraktowanie przez Polski Powszechny Związek Drogistów przedstawicieli Związku Drogeryzistów R. P., która to sprawa wszystkich członków naszego

Związku bardzo nieprzyjemnie dotknęła.

Odpowiednie referaty w sprawie prac i stanowiska głównego zarządu Związku Drogeryzistów R. P. wygłosili delegaci pp. St. Janczewski i radca Ks. Gadebusch, który stawiał wniosek o wotum pełnego zaufania dla głównego zarządu Związku.

Przewodniczącym walnego zebrania na wniosek p. prezesa Fr. Szymańskiego wybrano jednogłośnie p. St. Janczewskiego z Poznania.

Następnie zapoznali się obecni ze sprawozdaniami członków zarządu obwodu za rok ubiegły, które wygłosili pp.: prezes Fr. Szymański, który dał krótki pogląd na położenie gospodarcze Śląska i współpracę z innymi organizacjami i referował z działalności i rozwoju szkoły drogeryjnej w Katowicach.

Ze sprawozdań sekretarzy pp. M. Ceglarka i A. Świdra wynika, że ob-

O niższą oprocentowania kredytów kupieckich

Kupiectwo chrześcijańskie, zorganizowane w Naczelnej Radzie Zrzeszeń Kupiectwa Polskiego, korzysta z kredytu specjalnego, uruchomionego przez PKO na cele obrotowe przedsiębiorstw handlowych.

Kredyt ten, rozprowadzany za pośrednictwem oddziałów Banku Związku Spółek Zarobkowych, łącznie z opłatami manipulacyjnymi oprocentowany jest w wysokości 7 pct rocznie.

W związku z obniżeniem przez PKO o pół procent oprocentowania tego specjalnego kredytu redyskontowego, Naczelna Rada Zrzeszeń Kupiectwa Polskiego zwróciła się do Banku Związku Spółek Zarobkowych o obniżenie o pół procent, tzn. do 6 i pół, odsetek, pobieranych przez Bank przy dyskontie weksli, składanych jako zabezpieczenie kredytów, rozdzielanych pomiędzy kupiectwo.

Projekt ustawy o podatku obrotowym

Na ostatnim posiedzeniu Rady Ministrów zatwierdzono projekt ustawy o podatku obrotowym.

Projektowana ustawa zmierza do wprowadzenia w życie ogólnego podatku obrotowego i zlikwidowania podatku przemysłowego.

Preliminarz budżetowy na rok 1938-39 przewiduje w rb. wpływy ze świadectw przemysłowych w kwocie 24 miln. zł, wpływy z podatku od obrotów w kwocie 246 miln. zł, a ponadto 3,6 miln. zł z tytułu dodatku do świadectw.

Projekt ten wkrótce wniesiony będzie do izb ustawodawczych.

Kredyty BGK na budowę lokali handlowych

Jedną z poważnych trudności w akcji przedsięwziętej kupiectwa chrześcijańskiego na Kresach Wschodnie jest brak odpowiednich lokali sklepowych.

Na skutek starań Naczelnej Rady Zrzeszeń Kupiectwa Polskiego Bank Gospodarstwa Krajowego przyznał pół miliona złotych na długoterminowy kredyt budowlany dla kupiectwa chrześcijańskiego na Kresach Wschodnich.

Długoterminowy kredyt ten, oprocentowany w wysokości 6 pct rocznie, udzielany będzie za zabezpieczeniem hipotecznym na spłaty 35-letnie tym osobom, które budować będą na Kresach Wschodnich pomieszczenia sklepowe z przeznaczeniem dla kupiectwa, zrzeszonego w Naczelnej Radzie Zrzeszeń Kup. Polskiego.

Kredyty budowlane B. G. K. Przyjmowanie podań o ten kredyt przez terytorialne organizacje kupiectwa chrześcijańskiego rozpocznie się w najbliższym czasie.

KRONIKA GOSPODARCZA

(p) Świadectwa przemysłowe dla hurtowników tytoniowych. Ministerstwo Skarbu wydało zarządzenie w sprawie nabywania świadectw przemysłowych na rok 1938 przez hurtowników tytoniowych. W związku z reorganizacją systemu sprzedaży wyrobów tytoniowych oraz likwidacją dotychczasowych hurtowni tytoniowych z dniem 28 lutego rb. (na obszarze m. st. Warszawy z dniem 10 marca 1938 r.), ministerstwo zezwoliło hurtownikom tytoniowym na nabywanie na rok 1938 świadectw przemysłowych kategorii trzeciej przedsiębiorstw handlowych. W przypadkach jednakże dalszego prowadzenia hurtowni tytoniowych (po 28 lutego rb., a w Warszawie po 10 marca rb.), hurtownie te obowiązane są przed upływem powyższych terminów uiścić dopłatę do ceny calorocznego świadectwa przemysłowego kategorii drugiej przedsiębiorstw handlowych, stosownie do postanowień okólnika Ministerstwa Skarbu z dnia 26 listopada 1937 r.

W Holandii urodziła się córka

Amsterdam. (Tel. wł.). Dziś rano o godz. 9.59 księżniczka Juliana, następczyni tronu w Holandii, żona ks. Bernarda, urodziła córkę.

Wszystkie nowoczesne środki łączności wykorzystano, aby Holandii przekazać wiadomość o szczęśliwym urodzeniu córki przez ks. Julianę. W pałacu królewskim specjalnie zainstalowany został najnowocześniejszego typu dalekopis Siemens, przez który natychmiast zawiadomiono nie tylko redakcje i radio o tym fakcie, ale również władze państwowe i miejskie wszystkich większych ośrodków.

W całym kraju panuje ogromna radość. Do huków 21 strzałów armatnich dołączają się odgłosy strzałów osób prywatnych. Z portu i wielkich fabryk słychać buczenie syren. Cała ludność wyległa na ulice. Nad miasteczkami i wioskami krążą samoloty, z których wyrzucają ulotki z zawiadomieniem o szczęśliwym wydarzeniu. Tu i owdzie przeciągają heroldowie w historycznych strojach wieszając mieszkańcom radosną nowinę.

Urodzone niemowlę dekretem królewskim otrzymało nazwisko księżniczki orańsko-nassauskiej, księżniczki Lippe-Biesterfeld, która po swej matce jest najbliższą następczynią tronu. Położenie może się zmienić, gdyby w przyszłości ks. Juliana powiła syna, gdyż według konstytucji holenderskiej synowie mają pierwszeństwo.

Haga. (PAT) Dzień dzisiejszy został ogłoszony świętem narodowym. Będzie świętowała cała Holandia. Nauka w szkołach w ciągu dwóch dni będzie przerwana.

Na wiadomość o przyjściu na świat księżniczki Haga w ciągu kilku minut przybrała odświętny wygląd. W oknach i wystawach sklepowych ukazały się portrety członków domu panującego. Na ulicę wybiegły radosnym tłumem dzieci, które zwolniono ze szkół. Przy dźwiękach dzwonów i ryku syren fabrycznych, a w portach syren okrętowych, rozpoczęły się żywiołowe manifestacje.

Amsterdam. (PAT) Już w niedzielę późnym wieczorem cała Holandia była zaalarmowana komunikatem, wydanym przez gubernatora pałacu w Soestdik. Z komunikatu tego wynikało, iż narodzin dziecka księżnej Julii należy oczekiwać z godziny na godzinę.

Komunikat ten, podany przez radio i roztelefonowany do wszystkich miast holenderskich, wywołał radość i poruszenie. W Amsterdamie i Hadze bez przerwy czuwali artylerzyści przy działach. Speakerzy radiowi przygotowywali się do jak najszybszego podania wiadomości. Na ulicach już w nocy, po ukazaniu się pierwszego komunikatu, ruch się niezwykle ożywił.

W pałacu przy łóżu księżnej czuwali dwaj lekarze: nadworny królowej Wilhelminy dr de Jongh i słynny ginekolog holenderski de Groot. Asystowały dwie pielęgniarki: siostry Boonstra

KSIEŻNICZKA JULIANNI I KS. BERNARD — SZCZĘŚLIWI RODZICE

i Vermeer. Przez całą noc cały pałac był oświetlony.

Po północy w pałacu odbyła się narada, w której wzięli udział obaj lekarze i pielęgniarki. Przy rozmowie lekarzy obecny był premier holenderski Colijn. Pokój królowej Wilhelminy, która od kilku dni nie opuszczała pałacu, oświetlony był również przez całą

noc. Tłumy zgromadzone przed pałacem widziały, jak na balkonie kilkakrotnie ukazywała się sylwetka księcia Bernarda, który nerwowo palił papierosa za papierosem.

Zgromadzone wokół pałacu tłumy cierpliwie czekały przez całą noc, aż do chwili ukazania się wiadomości o przyjściu na świat księżniczki.

Szaleniec podpalił Dom Starców

Zbrodniarz oświadczył, iż chciał widzieć, jak mieszkańcy uciekać będą z płonącego gmachu

Helsinki. (ATE). W pobliżu Turku, późnym wieczorem stanął w płomieniach Zakład dla starców, w którym znajdowało się przeszło 600 pensjonariuszy. Płomienie ogarnęły gmach ze wszystkich stron. Pensjonariusze zakładu, którzy pogrążeni byli we śnie, zaalarmowani przez służbę, w panice zaczęli wyskakiwać oknami. Rozgrywały się niesamowite sceny przy czym ratunek był bardzo utrudniony, gdyż w płomieniach stanęła klatka schodowa.

Okoliczna ludność oraz straż pożarna przybyły natychmiast na miejsce, rozpoczynając akcję ratunkową. Mimo energicznych i pełnych poświęcenia wysiłków, nie zdołano opanować pożaru i ograniczono się jedynie do ratowania mieszkańców zakładu. Kilku starców ogarniętych paniką rzuciło

się w płomienie, kilku mieszkających na wyższych piętrach, wyskoczywszy przez okno zmarło. Ogółem spłonęło żywcem 8 pensjonariuszy, kilkunastu zaś zaginęło. Nie wiadomo czy ulegając panice zbiegli oni z płonącego zakładu czy też spalili się żywcem.

Obecnie odbywają się poszukiwania wśród zgłiszcz, wśród których ratujący spodziewają się odnaleźć zgwałcone zwłoki dalszych ofiar pożaru.

Wszczęte natychmiast dochodzenie wykazało, że zakład został podpалony przez szaleńca-piromana, który zbiegł ze szpitala dla umysłowo chorych. Szaleńca schwytano w pobliżu miejsca pożaru, zeznał on, że dom starców podpalił z czterech stron, gdyż chciał zobaczyć, jak mieszkańcy uciekać będą z płonącego gmachu.

Proces Maruszczyki odbędzie się w Katowicach

Krwawy bandyta odpowiadać będzie za dokonanie dwóch zbrodni

Katowice, 31. I. — Pierwsza rozprawa karna przeciw słynnemu bandycie Nikiforowi Maruszczyce odbędzie się przed Sądem Okręgowym w Katowicach. Akt oskarżenia, który wniesiony będzie do sądu z początkiem lutego rb., przygotowuje wiceprokurator Rowiński.

Pierwotnie proces ten odbyć się miał przed sądem w Wadowicach, jednakże ze względów proceduralnych nastąpiła zmiana.

Obowiązująca na terenie Małopolski ustawa o sądach przysięgłych wymaga przed rozpisaniem rozprawy przeprowadzenia śledztwa sądowego, które zabiera dużo czasu. Tymczasem na Górnym Śląsku przeprowadzenie śledztwa jest w danym wypadku zbędne.

Maruszczyko odpowiadać będzie przed sądem katowickim za dwie zbrodnie: za zabójstwo sp. Jerzego Rottera, dokonane w dniu 26 października ub. roku w Parku Kościuszki w Katowicach na tle sporu o przyjaciółkę, oraz za krwawy napad na restaurację Galuszek w Katowicach — Załężu.

Podczas tego napadu Maruszczyko wraz ze swoim kompanem Kaszewiakiem postrzelił śmiertelnie restauratora Galuszkę, żonę jego i inwalidę Białasę. Galuszkowa na skutek ran odniesionych zmarła w kilka dni po napadzie.

Sensacyjna rozprawa przeciw krwawemu zbrodniarzowi oczekiwana jest przez mieszkańców Katowic z ogromnym zainteresowaniem.

W Poznaniu w salach Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych otwarto wystawę dzieł Leona Wyczółkowskiego. Na fotografii p. Wyczółkowska, wdowa po wielkim artyście.

FRASZKA

Czytelnik, wertując gazetę, przeczytał wstępny artykuł, dział polityczny, ankiety i różnych nowości bez liku.

Również bandytów kilku studiował, bo to rzecz ważka. Spotkawszy fraszkę, rzekł tylko: „Eh, to jest nic, to fraszka!”

Lecz marginesy powstały z wielkim wzburzeniem: „O, duszko! we fraszce, kochanie, świat cały w jednym się mieści paluszką.”

OSA

W Gdańsku „wszystko w najlepszym porządku”

Genewa. (PAT) Sekretariat Ligi Narodów ogłosił następujący komunikat:

„Komitet Trzech, który z polecenia Rady Ligi Narodów śledzi sytuację w Gdańsku, odbył dwa zebrania. Komitet wysłuchał nowego raportu, w którym wysoki komisarz zdał sprawę z warunków, w jakich wykonywa swe funkcje, oraz z rozwoju położenia w Gdańsku od ostatniej sesji komitetu. Komitet zbadał położenie po wysłuchaniu exposé wysokiego komisarza, oraz wyraził swe zadowolenie ze sposobu, w jaki wysoki komisarz wywiązuje się ze swego zadania. Komitet nie uznał za potrzebne zaproponować, aby na bieżącej sesji Rady wpisana została na porządek obrad jakakolwiek sprawa gdańska.”

Dowcipny wniosek w parlamencie

Paryż. (PAT) Izba Deputowanych na posiedzeniu dzisiejszym ma rozpatrywać wniosek biura rachunkowego Izby o podwyższenie o 20 pct diet poselskich. Deputowani chcący głosować za podniesieniem diet, zamierzają — ażeby nie dopuścić do demonstracyjnego i propagandowego głosowania przeciwko tej podwyżce — zgłosić wniosek dodatkowy, by z podwyżki tej mogli korzystać tylko ci deputowani, którzy będą za nią głosować, kto zaś będzie głosował przeciw, ten nie miałby podwyżki diet otrzymać.

Echa wybuchu prochowni włoskiej

Rzym. (PAT). Dochodzenie w sprawie wybuchu prochowni w Colle Ferro ustaliło, iż wybuch został spowodowany przez nieostrożność majstra, który do otwierania balonu ze zgęszczonym powietrzem użył narzędzia żelaznego zamiast miedzianego. Wykresana przy tym iskra była bezpośrednią przyczyną wybuchu.

Awanse urzędników

Warszawa. (Tel. wł.) W urzędach państwowych zakończono doręczanie dekretów o awansach pracowników, których przeniesiono do wyższych grup uposażeń. Ogółem w urzędach administracji ogólnej, w szkołach i przedsiębiorstwach państwowych awansowało 44.000 urzędników. (w)

Likwidacja „kanapowych” organizacji

Warszawa. (Tel. wł.) Komisariat Rządu m. Warszawy zlikwidował 27 stowarzyszeń społecznych, które w ostatnim czasie nie wykazywały żywej działalności. (w)

Skwierawski przyznał się

Warszawa. (Tel. wł.) Zapowiedziana wizja lokalna na miejscu zbrodni Skwierawskiego nie odbędzie się. Skwierawski wyjaśnił dokładnie wszystkie możliwe szczegóły. Wspólnik Skwierawskiego, Trawas, przebywa w więzieniu. We Lwowie znaleziono licznik od samochodu Szlendaka i przesłano do Warszawy. (w)

Dr med. H. ZIOMKOWSKI

specj. chorób skór, wener. i moczołciowych
Łódź, 6 Sierpnia 2, tel. 118-33.
Przyjmuje 9-12 i 3-9, w niedziele: 9-12

Wiadomości

Okręgowy szef GPU Sakowski został mianowany zastępcą komisarza sowieckiego Jeżowa. Sakowski uchodzi za specjalistę w sprawach szpiegostwa.

Z Niemiec donoszą o skonfiskowaniu majątku b. redaktora „Tageblattu” dra Wolffa. Był on poprzednio pozbawiony obywatelstwa Rzeszy.

Posel sowiecki w Bukareszcie Ostrowskij, który bawi obecnie w Wiedniu, miał oświadczyć, iż nie myśli powracać do Rosji.

Rzym obchodzi 1 lutego uroczyste 15-lecie założenia milicji faszystowskiej. Przy tej okazji będą rozdane liczne odznaczenia.

Okrety angielskie „Rodney” i „Nelson” odjechały z nac. dowódcą marynarki ang. sir Robertem Backhouse i pięciu kontrtorpedowcami do Lizbony, oraz na manewry koło Gibraltaru.

KRONIKA PABIANIC

Kino Oświatowe — „Kościszko pod Raclawicami”.

Kino Nowości — „Brutał”.

Bal P. C. K. Polski Czerwony Krzyż, oddział w Pabianicach, urządza we wtorek, 1 lutego w sali p. Budzińskiego swój doroczny bal.

Jeszcze jedna klęska paktu socjalistyczno-chadeckiego. W tych dniach na terenie Pabianickich Zakładów Papierniczych Steinhausen i Saenger przeprowadzone zostały wybory delegatów robotniczych. Związki klasowe tracące swoje wpływy na robotników, chcąc za wszelką cenę zdobyć delegata, zawarły pakt z „chadecją”, znanej ze solidaryzowania się z frakcją socjalistyczną na terenie Rady Miejskiej. Okazało się, że i ten ciekawy kompromis nie im nie pomógł. Nie uzyskali bowiem ani jednego delegata, co dowodzi znowo o utracie znaczenia i wpływów socjalistów i „chadecji” wśród mas robotniczych.

Uruchomienie fabryki. Po przeprowadzonym remoncie w firmie Krotoszyński (dawn. „Bracia Preiss”) przy ul. Moniuszki przystąpiono obecnie do produkcji towaru na krosnach typu „szwajcary” i „hiszpany”. Ponieważ pabianicy tkacze na krosnach tego typu nie są wyspecjalizowani, przeto muszą się obecnie przez dłuższy okres czasu uczyć na tych krosnach, pracując bezinteresownie. Później otrzymają oni płatną pracę na powyższych krosnach z dziennej stawką zł 6 do czasu całkowitego opanowania produkcji.

Chrześcijańskie kupiectwo w Pabianicach nie potrzebuje już hurtownika żydowskiego. Istniejąca przy ul. Stowarzyszenia Kupców i Przemysłowców Chrześcijańskich sekcja spożywców, rozumiejąc konieczność całkowitego wyzwolenia się od zależności hurtowników żydowskich, którzy do niedawna byli na terenie tutaj panami handlu hurtowego mąką i innymi artykułami, zaprowadziło u siebie zakup mąki dla członków swoich. Kupaństwo nasze przyjęło to udogodnienie i pomoc z wielkim zadowoleniem i z tego pośrednictwa bardzo chętnie korzysta. Obecnie wspólny zakup mąki wynosi tygodniowo 50 ctr. podwójnych i stale się powiększa. Stow. Kupców i Przem. Chrześcijańskie projektuje jeszcze zaprowadzić inne znaczne udogodnienia dla członków swoich, aby doprowadzić do całkowitego wyeliminowania pośrednictwa żydowskiego.

Skazanie narodowców. W ub. tygodniu pięciu narodowców z Pabianic skazanych zostało przez Starostwo Powiatowe w Łasku po trzy dni aresztu za zakłócenie spokoju. Ponieważ wszyscy skazani do winy się nie przyznali i zarzucanych im przestępstw nie popełnili, wniesli odpowiednie odwołanie do Sądu Okręgowego w Łodzi.

Zabawa rzemieślnicza. Związek Rzemieślników Chrześcijańskich w Pabianicach wspólnie z Cechami miejscowymi urządził w sobotę ub. w salach p. Budzińskiego zabawę taneczną dla zaproszonych gości. Całość wypadła bardzo ładnie. Dzięki należytemu poparciu, zabawa ta dała dobry dochód który przeznaczony został na urządzenie Domu Rzemieślniczego.

KRONIKA ZGIERZA

W dniu Polaka za granicą. Lokalny komitet z racji „Dnia Polaka za granicą” zorganizował uroczystość z następującym programem. W sobotę ub. o godz. 18-tej odbył się capstrzyk miejscowych orkiestr z udziałem hufców młodzieży Państwowego Gimnazjum Handlowego, harcerstwa itp. W niedzielę o godz. 10-tej rano w kościele parafialnym św. Katarzyny odprawiona została uroczysta msza św. o godz. 13-tej w sali Tow. Śpiew. „Lutnia” odbyła się akademія, na program której złożyły się okolicznościowe przemówienia i koncert orkiestry symfonicznej „Boruta”. W dniu 6 bm. odbędzie się zbiórka uliczna dobrowolnych składek na ten cel.

Kurs kupiecki. Staraniem miejscowego Stowarzyszenia Kupców i Przemysłowców w porozumieniu z Izba Przemysłowo-Handlową w Łodzi w dniu 8 lutego w lokalu Państwowego Gimnazjum Handlowego przy ul. Pierackiego 5 otwarty zostanie 40-godzinny kurs dla kupców chrześcijańskich, który prowadzony będzie przez odpowiednie siły fachowe.

Kurs obejmować będzie przedmioty: Ubezpieczenia społeczne, sztuka sprzedawania, kalkulacja handlowa, reklama detalisty. Lekcje trwać będą we wtorki i czwartki od godz. 8 do 10 wieczorem. Opłata za kurs jest minimalna.

Kursem tym winno zainteresować się liczne drobne kupiectwo chrześcijańskie dla dobra wspólnego.

Umowa z dozorcami domowymi. W dn. 28 stycznia w sali Rady Miejskiej przy udziale inspektora pracy p. Melchowicza i komisarza P. P. p. Matulewicza, odbyła się konferencja pomiędzy Związkiem Dozorców Domowych a Stowarzyszeniem Właścicieli Nieruchomości, której celem było zawarcie nowej umowy zbiorowej. Dozorcy domowi domagali się podwyżki wynagrodzenia od 25 do 60 procent, zależnie od wielkości domu i dzielnicy miasta. Po dłuższych pertraktacjach na temat podziału miasta na kategorie i podwyżki wynagrodzenia w rezultacie nową umowę strony podpisały na warunkach starych.

Posiedzenie Rady Miejskiej. W czwartek, 3 lutego o godz. 10-tej w sali Ratusza odbędzie się pod przewodnictwem Prezydenta miasta p. Świerca posiedzenie Ra-

Budżet m. Łodzi

przewiduje w dochodach 28.261.493 zł, w wydatkach 28.183.981 złotych

Łódź, 31. 1. — Uchwalony przez kolegium Zarządu Miejskiego budżet m. Łodzi na rok administracyjny 1938-39 został już wydrukowany i przewiduje: w dochodach zwyczajnych — zł 28.261.493, w wydatkach zwyczaj-

nych — zł 28.183.981, przewyżka przeto dochodów nad wydatkami wynosi zł 80.512.

Wydatki zwyczajne są większe od wydatków tegorocznych o zł 3.226.687. Na Zarząd Ogólny prelimitowano

Dwie sprawy o zabójstwa

Łódź, 31. 1. W Sądzie Okręgowym odpowiadał 72-letni Józef Kaźmierczak, mieszkaniec wsi Nowe Chrusty, oskarżony o zabójstwo swego syna Andrzeja.

Dnia 5 listopada 1937 r. Kaźmierczak przyszedł do zagrody syna, by odebrać pożyczoną broń i kierzynkę. Syn odmówił wydania rzeczy tłumacząc, że otrzymał je w podarunku. Doszło do sprzeczki, w toku której Andrzej Kaźmierczak począł ojca bić motyką raniąc go ciężko w głowę. Maltretowany ojciec dobył noża i pchnął syna trafiając w serce, tak że ranny padł trupem. Kaźmierczaka pociągnięto do odpowiedzialności karnej. Sąd Okręgowy w Łodzi uznając, że stary Kaźmierczak działał w obronie koniecznej, uniewinnił go.

W tym samym dniu odpowiadała Helena Kompa, oskarżona o usiłowane zabójstwo męża swego, Józefa. Nie żył on z żoną od kilku lat i pozostawił ją w nędzy z dzieckiem. Sam zaś mieszkał z kochanką Bartosówną we wsi Nowe Chrusty.

Dnia 9 listopada 1937 r. Kompowa przybyła do mieszkania męża i zaprosiła się na nocleg. Gdy około godz. 2 mąż zasnął, toporkiem uderzyła go trzykrotnie, a gdy wybiegł na podwórze, jeszcze raz go uderzyła. Mimo to Kompa zdołała ją przychwytać i oddać w ręce policji. Sąd Okręgowy w Łodzi uznając, że Helena Kompa działała w stanie silnego podniecenia, spowodowanego porzuceniem jej przez męża, skazał ją na 1 rok więzienia z zawieszeniem wykonania kary.

Kosztowny projekt urządzenia pl. Wolności

Plac zazielenić, a zaoszczędzone pieniądze użyć na poprawę bruków

Łódź, 29. 1. — Miasto Łódź należy do tych środowisk, które posiadają wyjątkowo mało zieleni. Parki, zieleńce, zadrzewione ulice — te pluca każdego miasta — w przemysłowej Łodzi zajmują bardzo niewielką przestrzeń.

Wszelkie zatem plany rozbudowy miasta, wszelkie plany regulacyjne winny mieć na względzie troskę o powiększenie łódzkiego stanu posiadania w zakresie zieleni.

Tymczasem jesteśmy świadkami ignorowania w wielu wypadkach tej potrzeby. Najlepszy tego przykład na placu Wolności — reprezentacyjnym punkcie miasta. Spośród wielu projektów urządzenia tego placu, z którego spogląda na „miasto pracy” przywódcą insurekcji Kościuszko, wybrano myśl przyozdobienia przypomnikowej przestrzeni niczym właśnie innym tylko — mozaiką.

Dlaczego? Czy może z tego powodu,

że ułożenie jej kosztować ma czterdzieści tys. zł? A może z tego względu, aby przyładkiem nie odebrać placowi jego ponurego charakteru?

Towarzystwo Przyjaciół Łodzi, jak nas poinformował jego wiceprezes inż. Goebel, wychodzi z założenia, że plac Wolności winien być zazieleniony. Przemawia za tym szereg względów. A więc przede wszystkim wzgląd na estetykę, dalej zdrowotny (poszerzenie „pluc” Łodzi). W dzisiejszych czasach powszechnego zbiegnięcia należy też wziąć pod uwagę, że zazielenienie placu Wolności kosztować będzie znacznie mniej, niż 40 tys. zł. A zaoszczędzone pieniądze będzie można użyć na uporządkowanie któregoś z parków czy ulicy.

Stanowisko Towarzystwa Przyjaciół Łodzi ma za sobą całą zdrową opinię społeczeństwa łódzkiego. (wyg)

Plac Wolności w Łodzi

dy Miejskiej, na którym m. in. rozpatrywany będzie nowy budżet miasta na rok 1938-39.

Z Zarządu Miejskiego. Od dn. 1 bm. miejscowe władze bezpieczeństwa publicznego prowadzić będą kontrolę numerów rowerowych. Nabywać numery można na rok 1938-39 w Wydziale Administracyjnym Zarządu Miejskiego w godzinach urzędowych od 8 do 15. Cena numeru rowerowego na dwa lata kosztuje 4 zł.

KRONIKA ŁASKU

Wyznaczony termin sprawy. W Sądzie Grodzkim w Łasku na dzień 5-go lutego r. wyznaczona została sprawa burmistrza m. Łasku p. Wacława Brzezińskiego przeciwko Franciszkowi Olejniczakowi i Janowi Roszydłowskiemu z Łasku.

Olejniczak i Korzydłowski oskarżeni są o zniesławienie burmistrza W. Brzezińskiego.

Kradzież węgla. W nocy na 30 bm. około godz. 3 w Łasku, do składu węgla przy ul. Warszawskiej, którego właścicielem jest Koziróg Zygmunt, nieznanymi sprawcy wyrwali ścianę murowaną i skradli większą ilość węgla. Dochodzenia prowadzi policja w Łasku.

KRONIKA TOMASZOWA

Postulaty sezonowców Funduszu Pracy. Wpłynęła do Zarządu Miejskiego rezolucja robotników sezonowych, w której domagają się oni uruchomienia robót publicznych z dniem 1 marca rb., zwiększenia liczby zatrudnionych ze względu na duży napływ ludności z miejscowości okolicznych, zwiększenia stawki zarobkowej o 25 pct oraz zwiększenia dni pracy do 6 w tygodniu. Ponieważ zrealizowanie tych zadań nie leży w kompetencji Zarządu Miejskiego, rezolucję tę przesłano do Funduszu Pracy w Łodzi.

o zł 450.000 więcej (podwyżka z dniem 1 kwietnia rb. dodatku komunalnego dla pracowników miejskich o 5 proc., zwiększenie się liczby emerytów miejskich, wybory do Rady Miejskiej).

Spłata długów większa jest o zł 800.000 (obsługa nowozaciągniętych pożyczek). Wydatki na drogi i place publiczne zwiększono o zł 142.000; na regulację i pomiary miasta — o zł 30.000, na oświatę i kulturę — o zł 130.000, na zdrowie publiczne — o zł 260.000, na opiekę społeczną — o zł 270.000, na popieranie rolnictwa — o zł 200.000 (w związku z umieszczeniem w tym dziale budżetu taniej jatk), na bezpieczeństwo publiczne — o zł 60.000 i na różne — zł 870.000 (zł 560.000 na pożyczki dla pracowników miejskich z tytułu zwrotu podatku specjalnego i zł 270.000 na fundusze specjalne przedsiębiorstw).

Dochody zwyczajne zwiększono o zł 2.461.576, zwroty dają o zł 470.000 więcej, przedsiębiorstwa miejskie o zł 425.000 mniej, udziały w podatkach państwowych — o zł 2.200.000 więcej, zaś dodatki do podatków państwowych o zł 150.000 więcej. Głównie zwiększają się dochody miasta z udziału w państwowym podatku przemysłowym.

Budżet nadzwyczajny zamyka się w dochodach sumą zł 14.865.190, w wydatkach zaś — zł 14.945.702. Jest on większy od budżetu tegorocznego o około zł 2.935.000. Zwiększone zostały wydatki na budowę kanalizacji i wodociągów oraz na place i drogi publiczne.

W dochodach nadzwyczajnych przewiduje się subwencję i dotację złotych 4.850.000, z pożyczek zł 9.800.000, z innych zł 290.000, z czego 80.000 zł stanowi przelew z budżetu zwyczajnego.

Ogólny budżet administracyjny (zwyczajny i nadzwyczajny) zamyka się we wniwach i wydatkach sumą zł 43.129.683.

Budżet szpitali miejskich zamyka się w wydatkach i dochodach sumą zł 1.928.500 i jest większy od tegorocznego o zł 141.612 (wzrost poborów personelu, oraz kosztów utrzymania chorych w szpitalach).

Budżet zakładów opiekuńczych zamyka się w wydatkach i dochodach sumą zł 910.400 i jest większy od tegorocznego o zł 72.133.

Budżet przedsiębiorstw miejskich zamyka się w wydatkach i dochodach (tak zwyczajnych, jak i nadzwyczajnych) sumą zł 13.981.304 i jest większy od budżetu tegorocznego o zł 409.5050.

Wydatki i dochody zwyczajne wynoszą zł 7.800.000, wydatki i dochody nadzwyczajne zł 6.180.000.

Z budżetu przedsiębiorstw miejskich, wynoszącego około 14 miln. zł, budżet gazowni miejskiej zabiera 3 miliony zł, a budżet kanalizacji i wodociągów 7,9 miln. zł, tak, że na budżety innych przedsiębiorstw miejskich, jak: Osiedle im. Montwilla Mireckiego, Zakład Hodowli Roślin, Tabor, Dom Pracy, Majątek Rzew, betoniarnię i rzeźnię bałucką pozostaje ok. 3,1 miln. zł. Zyski przynoszą tylko dwa przedsiębiorstwa: gazownia zł 156.000 i rzeźnia miejska zł 152.000.

Deficyty daje przedsiębiorstwo Kanalizacja i Wodociągi (zł 205.000). Budżety innych przedsiębiorstw równoważą się.

Preliminarz budżetowy Zarządu Miejskiego w Łodzi na rok administracyjny 1938/39 wyłożony został do publicznej wiadomości na przeciąg 7 dni do dn. 8 lutego rb. włącznie w sali Głównej Kasy Miejskiej (okienko nr 19, Plac Wolności 14, w podwórzu), gdzie może być przeglądany przez płatników danin komunalnych, celem wnoszenia spostrzeżeń i zarzutów.

O niepotrącanie zasiłków w naturze. Odbyło się ogólne zebranie bezrobotnych w sprawie niepotrącania udzielonych bezrobotnym zasiłków w naturze w okresie oczekiwania przez nich na zasiłek ustawowy. W sprawie tej odbędzie się konferencja przedstawicieli związku i bezrobotnych z kierownikiem Funduszu Pracy w Tomaszowie.

Ochońcy z Tomaszowa domagają się uprawnień niepodległościowców. W Tomaszowie odbyło się walne zebranie członków Związku B. Ochołników Armii Polskiej, na którym uchwalono rezolucję w sprawie uznania zasług b. ochotników jako niepodległościowców i zrównania ich w uprawnieniach przyznanych grupie bojowników o niepodległość oraz ustanowienia stałego miejsca w pochodzie podczas świąt państwowych na miejscu trzecim po Związku Legionistów i Peowiaków. Rezolucję tę przesłano do zarządu głównego P. Z. O. O. celem podjęcia w tej sprawie odpowiednich starań.

Kalendarz rzym.-kat.
Wtorek: Ignacy u., Brygida p.
Środa: N. M. P. Gromnicznej

Kalendarz słowiański
Wtorek: Żegota
Środa: Miłostawa
Słońca: wschód 7,35 zachód 16,38
 Długość dnia 9 g. 02 min.
Księżyc: wschód 7,27, zachód 18,06
 Faza: 1 dzień po nowiu

Adres redakcji i administracji w Łodzi
Piotrkowska 91

TELEFON redakcji i administracji 173-55

NOCNY DYŻUR APTEK

Nocy dzisiejszej dyżurują apteki: Pastorowa, Łagiewnicka 96, Kahane (Zyd), Limanowskiego 50, Koprowski, Nowomiejska 15, Rozenblum (Zyd), Śródmiejska 15, Bartoszewski, Piotrkowska 95, Czyńska, Rokicińska 53, Sinięcka — Rzgowska 51, Zakrzewski, Katna 54, Frankowska, Brzezińska 56.

TELEFONY

Pogotowie miejskie 102-90.
 Pogotowie P. C. K. 102-40.
 Pogotowie Ubezpieczalni 208-10.
 Straż ogniowa 8.

TEATRY

Teatr Polski — „Galazka rozmarynu”.
 Teatr Kameralny — „Głupi Jakub”.
 Teatr Popularny — „Kołysanka”.

KINA

Capitol — „Zatańczymy”.
 Corso — „Skamieliny las” i „Grzesznik mimowoli”.
 Ikar — „Ben Hur” i „Atakuję New York”.
 Metro — „Towarzysze broni”.
 Oświatowy-Słońce — „Halka” i „Sto mil miłości”.
 Palace — „Premiera”.
 Przedwiośnie — „Przedwiośnie kłamstwo Niny Pietrowny”.
 Rialto — „Moje sześćście to ty”.
 Stylowy — „Pan redaktor szaleje”.

KOMUNIKATY

Z „Pracy Polskiej”. Kierownictwo Sekcji Kulturalno-Oświatowej wzywa wszystkich członków (nie) Zw. Zaw. „Praca Polska”, chcących do pracy w Itonie Sekcji, na tygodniowe zebrania, odbywające się w każdy czwartek o godz. 19.30.

Sekcja posiada trzy działy: 1. Biblioteczno-oświatowy. 2. Sceniczny. 3. Muzyczno-amatorski.
 Zapisy do Sekcji, z uwzględnieniem wybranego działu, przyjmuje codziennie Sekretariat Okręgowy ul. Bandurskiego 9-11, w godzinach od 9 do 20.

Książki dla biblioteki „Pracy Polskiej”. Sekcja Kulturalno-Oświatowa wzywa wszystkich delegatów i członków do przeprowadzenia zbiórki książek dla organizowanej biblioteki. Zbiórka musi być przeprowadzona szybko i wydajnie.

Wszystkich interesujących się ruchem zawodowym prowadzonym przez „Pracę Polską” prosimy o pomoc w zbiorce książek do biblioteki Zw. Zaw. Praca Polska”.

Książki prosimy składać za imiennym, ze szczegółowym wycieceniem książek, pokwitowaniem, do sekretariatu zarządu okręgowego Zł. Zaw. „Praca Polska”, ul. Bandurskiego 9/11.

Delegat „Pracy Polskiej” w Warszawie. W obradach niedzielnych „Pracy Polskiej” w Warszawie wzięła udział także delegacja środowiska łódzkiego z prezesem zarządu okręgowego Henrykiem Szulcem na czele.

OSOBISTE

Srebrne gody małżeńskie obchodzili ostatnio państwo Kubiakowie. P. Kubiak, prezes Zrzeszenia Chrześcijańskich Przedstawicieli Handlowych i Kupców Podróżujących, jest czynnym działaczem kupieckim. Zasiada m. in. w charakterze wiceprezesa w Komitecie Domu Kupca Polskiego.

Z ŻYCIA ORGANIZACYJ

Nowy dyrektor kupieckiego zrzeszenia. Funkcję dyrektora biura Stowarzyszenia Kupców Polskich i Przemysłowców Chrześcijańskich (Piotrkowska 113) objął mgr Tadeusz Chibner, były nacelnik 12 i 13 urzędu skarbowego w Łodzi.

Z życia Tow. Opieki nad Zwierzętami. W czwartek, dnia 3 bm. w Teatrze Kameralnym przy ul. Cegielnianej w Łodzi odbędzie się premiera sztuki Kajaweta i Fiersa pt. „Papa” z Junoszą Stepowskim w roli tytułowej. Premiera została zakupiona przez Zarząd Łódzkiego Tow. Opieki nad Zwierzętami. Bilety po cenie normalnej są do nabycia w kancelarii Tow., ul. Piotrkowska 109 w godzinach od 11 do 14 i od 17-19, nr tel. 128-03, a w dzień przedstawienia w kasie teatralnej.

ZE ŚWIATA PRACY

Niecodzienny powód nieodbycia się konferencji. W dniu wczorajszym odbyła się konferencja w sprawie zawarcia nowego układu zbiorowego dla czeladników szewskich — chałupników, którzy wystąpili z żądaniem podwyższenia płac o 20 pct. Akcja obejmuje głównie żydowskich czeladników oraz niektórych

Ośrodek transfuzji krwi PCK

Łódź, 31. I. Reskryptem z dn. 30 grudnia 1937 r. Min. Opieki Społecznej zatwierdziło, zgodnie z nowoobowiązującą ustawą o krwiodawcach, ośrodek transfuzji krwi Polskiego Czerwonego Krzyża w Łodzi, istniejący już od paru lat przy centralnej stacji wypadkowej.

W związku z tym wszystkie krwiodawcy otrzymują przepisowe legitymacje z fotografiami i podlegają badaniom według przepisów wymienionej ustawy.

Jak wiadomo, obecnie obowiązujące prawo zezwala na pobieranie krwi dla celów leczniczych jedynie od dawców, zarejestrowanych i poleconych przez instytucje upoważnione do tego przez Min. Opieki Społ.

Ośrodek przetwarzania krwi P. C. K. w Łodzi mieści się przy ul. Piotrkowskiej nr 190, tel. 102-40 i wysyła natychmiast na żądanie szpitali, bądź lekarzy prywatnych krwiodawców odpowiednio zbadanych i pozostających pod stałą kontrolą lekar-

ską.
 Lekarz wykonujący transfuzję krwi obowiązany jest wypełnić po zabiegu odpowiednią adnotację i złożyć ją do ośrodka P. C. K.

Pobieranie krwi od osób niezarejestrowanych, z wyjątkiem wypadków nagłych, jest niedozwolone.

Z uwagi na coraz bardziej wzrastające zapotrzebowanie na krew, jako wybitny środek leczniczy, ośrodek transfuzji krwi P. C. K. przyjmuje zgłoszenia nowych kandydatów na krwiodawców codziennie o godz. 12. Przyjmowane są zgłoszenia zarówno od kandydatów na krwiodawców zawodowych otrzymujących za oddaną krew wynagrodzenie pieniężne, jak i tych, którzy gotowi są oddać swoją krew dla ratowania chorych ze względów humanitarnych bezinteresownie.

Zgłoszenia zapotrzebowań na krwiodawców i dokonanie transfuzji przyjmowane są całą dobę bez przerwy.

Radio w jabłku i sygnecie

Firmy radiowe — Poczta — Wzorowa świetlica — Ekspozycja organizacyj radiowych — „Fala łódzka”

Łódź, 31 stycznia
 Otwarta w dn. 29 stycznia rb. wystawa radiowa dodatnio świadczy o wysiłkach organizatorów, a mianowicie Społecznego Komitetu Radiofonizacji Kraju w Łodzi, na którego czele stoi notariusz Stefan Szmidt.

W pięciu salach i hallu gmachu przy ul. Żeromskiego 115 zgromadzono interesujący materiał ekspozycyjny. W pierwszej sali zainstalowano studio. Rozłożyły się również w niej firmy radiowe z Państwowymi Zakładami Tele- i Radiotechnicznymi na czele. Na jednej ze ścian rozwieszono mapę z uwidocznieniem istniejących w Polsce stacji nadawczych; tło jej stanowią tłumy radiosłuchaczy. Tuż przy przejściu do sali drugiej umieszczono model radiostacji w Raszynie.

W sali drugiej zaprezentowała swą działalność poczta. Ciekawe jej ekspozyty mniej jednak często budzą zainteresowanie niż „słodki kiosk” lwowskiej firmy Zalewski. Punkt ten jest stałe na wystawie obłożony, jak również wiele ciekawych gromadzą sprzedawcy „ścieretek” do usuwania kurzu z radia. W ich bliskim sąsiedztwie

znajduje się kiosk z „inhalatorami kieszonkowymi”, które sprzedaje Zy-dówka.

W sali trzeciej znajduje się biuro informacyjne do walki z zakłóceniami w odbiorze. Wystawili tu także swe ekspozyty Łódzki Klub Radioamatorów, prezentując m. i. odbiorniki w... jabłku i sygnecie.

Sala czwarta, to wzorowo zradiofonizowana świetlica. W piątej mieści się stoisko Łódzkiego Klubu Radionadawców, zrzeszającego 23 licencjonowanych posiadaczy stacji nadawczych. Członkowie Klubu uprawnieni są urzędowo do „grasowania” w eterze. Prezesem organizacji jest p. Paleczyński, a wiceprezesem p. Andrzejak.

W dn. 2 lutego organizuje Klub ogólnopolskie zawody radionadawców. Urządzenie stoisk i rozplanowanie całości wystawy projektował p. Aleksander Czezoł.

Z okazji wystawy radiowej, której otwarciu zbiegło się z ósmą rocznicą rozgłośni łódzkiej, wydano specjalny zeszyt pt. „Fala łódzka”. Ze wnętrza szata zeszytu przedstawia się do-brze. (wyg)

Aresztowanie pomysłowej pary oszustów

Łódź, 31. I. — Jeszcze w październiku oraz w listopadzie 1937 r. w prasie żydowskiej łódzkiej ukazał się sze-

reg ogłoszeń, w których ogłaszający proponował powierzenie na własność do wychowania dziecka i przeznaczał

polskich, pracujących dla nakładców Żydów i z tej racji prowadzona jest przez związek żydowski robotników przy ulicy Ogrodowej 10. Wyznaczona na wczoraj konferencja nie doszła do skutku, albowiem uprzednio jeszcze z polecenia władz, związek przy ul. Ogrodowej zamknięto z powodu ujawnienia działalności wyrotowej niezgodnej ze statutem. — Obecnie Inspektorat Pracy zarządził, ażeby czeladnicy szewscy wyłonili czasowo inną reprezentację dla prowadzenia pertraktacji.

SYTUACJA STRAJKOWA

Strajk w żydowskich fabrykach. W Aleksandrowie na tle niehonorowania umowy zbiorowej wybuchł strajk w 2 zakładach firmy Buzyn i firmy Żarnowski, obie żydowskie. Strajkujący w liczbie 150 opuścili mury. Inspektor Pracy zajął się likwidacją powstałego sporu.

NOTUJEMY

Karnawał na politycznym rynku. Karnawał karnawałowym na rynku politycznym jest fuzja ZZZ z PPS względnie klasowymi związkami zawodowymi. Na gruncie łódzkiego ZZZ przestał w zasadzie istnieć i to tak gruntownie, że nawet własnego lokalu nie posiadał, gdyż cały majątek wraz z członkami przeszedł na rzecz nowego Zjednoczenia Polskich Zw. Zaw., powstałego na miejsce ZZZ p. Moraczewskiego. Obecnie nastąpiło połączenie ZZZ w Łodzi z klasowymi związkami. Prawdopodobnie musi być krucho z socjalistami, gdy aż tak mikroskopijnych współników poszukują.

POD PRĘGIERZ

Tam jest konieczne zaostrożenie nadzoru sanitarnego. Przy ul. Wolborskiej na

dla opiekuna 20.000 zł jednorazowego wynagrodzenia. Oferty miały być nadsyłane do skrytki pocztowej 385 w Urzędzie Pocztowym Łódź I. Później ogłoszenia tego rodzaju ukazywały się — jak to policja w toku dochodzenia ustaliła — na terenie Lwowa i Krakowa.

W ogłoszeniu zastrzeżono, że należy załączyć do oferty znaczek pocztowy za 25 gr. na odpowiedź. Listów takich na terenie Łodzi napłynęło kilka tysięcy. Równocześnie do policji zgłosiło się szereg osób poszkodowanych, które oświadczyły, że jakaś para podająca się za pośredników między rodzicami rzekomo arystokratycznego pochodzenia, zgłaszała się do nich, podejmowała ostateczną decyzję o powierzeniu dziecka, przyjmowała po kilkudziesięciu złotych na koszty przewiezienia dziecka oraz tytułem zwrotu własnych kosztów podróży, po czym oszuści więcej nie zjawiali się. Zarządzone przez policję badania ustaliły, że skrytka 385 należy do Goldmanna, zamieszkałego przy ul. Zawiszy 20-22. Goldmann wyjaśnił, że ze skrytki nie korzysta, ale nadal pozostaje na jego nazwisko, z tym, że opłaca dzierżawę jego brat Pinkus Goldmann, artysta wędrowny, z którym już od kilku lat nie widział się.

Zarządzono obserwację skrytki i ustalono, że po odbiór nadchodzących masowo listów zgłasza się kobieta, którą też śledzono. Odebrała ona około 700 listów jednorazowo i udała się do pokojów meblowanych przy ul. Narutowicza 25. Policja zarządziła rewizję i ustaliła, że odbiorczynią przesyłek jest Ryfka Sulimer, również artystka wędrowna, partnerka Pinkusa Goldmanna. Zamieszkiwała ona wspólnie z Goldmannem na pokojach umeblowanych. Goldmann miał żonę i dziecko we Lwowie.

Wpadł on na pomysł obiecując 20.000 zł w ogłoszeniu. W rezultacie otrzymywał on oferty w liczbie po kilkadziesiąt sztuk dziennie, co mu już ze znaczków pocztowych dawało znaczne zyski. Wybierano z ofert lepsze adresy zamożniejszych osób, które odwiedzała i wyłudzała od nich dalsze kwoty. Proceder swój uprawiała na zmianę w Łodzi, potem w Warszawie, Lwowie i Krakowie, narażając kilkanaście tysięcy osób na straty. Oboje osadzone w więzieniu.

Rozstrzelano w Moskwie

członków sądu nad Tuchaczewskim

Paryż (PAT). „Le Matin” donosi z Moskwy, że wszyscy członkowie sądu wojennego, który skazał na śmierć marszałka Tuchaczewskiego zostali z kolei, z wyjątkiem gen. Bluechera, naczelnego dowódcy wojsk sowieckich na Dalekim Wschodzie, kolejno aresztowani i rozstrzelani.

rabiał ramy i futryny okienne, wybił szyby w oknach i zdemolował mieszkanie. Cyrnera pociągnięto do odpowiedzialności karnej.

Krewki kochanek. Irena Litmańska zamieszkiwała wspólnie ze swą matką Władysławą i kochankiem Kazimierzem Kustosikiem w mieszkaniu przy ul. Andrzeja 48.

Między kochankiem i Władysławą Litmańską od pewnego czasu istniały spory, wreszcie w czasie kłótni Kustosik schwył siekierę i zadał nią dwa ciosy Litmańskiej, raniąc ją ciężko w głowę. Raną po opatrzeniu przewieziono w stanie ciężkim do szpitala. Kustosika policja aresztowała.

Ulotnił się z posagiem. Małka Zysman, zamieszkała przy ul. Rzeźnej nr 15 w Ozorkowie, poznała przed rokiem przybyłego z Łodzi Majera Fruchta, który był dostawcą towarów włókienniczych dla różnych firm miejscowych. Frucht zaręczył się z Zysmanówną i pod pretekstem ożenku wyłudził od niej 2300 zł, po czym ulotnił się, a jak się okazało, wyjechał również z Łodzi, gdzie w dodatku naciągnął dwie dalsze żydówki pod pretekstem ożenku. Na skutek skargi poszkodowanej za zbiegłym aferzystą zarządzone poszukiwania.

Za nielegalny handel walutami. Brygada kontroli skarbowej aresztowała Uszera Samsona, kupca żydowskiego z osady Sompolno. Samson, ze zawodu handlarz bydlą, w czasie skupu na wsiach trudnił się skupowaniem obcej waluty, nadsyłanej do mieszkańców od krewnych znajdujących się na robotach we Francji, Belgii i Stanach Zjednoczonych. Nabytą po niższym kursie walutę Samson sprzedawał na czarnej giełdzie. Samsona pociągnięto do odpowiedzialności karnej za nielegalny handel walutami.

Przedpłata miesięcznie (7 wydań tygodniowo), z odbiorem w agencjach 2,35 zł. Za odosłanie do domu odpowiednia dopłata. Na pocztach i u listonoszów miesięcznie 2,34, kwartalnie 6,85. Poczta przyjmuje zamówienia tylko na 6 wydań tygodniowo (bez poniedziałkowego). — Pod opaską w Polsce zł 3,00 (7 wydań). — Zagranicą od 3,00 zł do 5,40 (zależnie od kraju). Nakład i czcionki: Drukarnia Polska, Spółka Akcyjna, Poznań, św. Marcin 70. Rekopisów niezamówionych redakcja nie zwraca.
 W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków itp. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonego numeru lub odškodowania.

Centrala Poznań, św. Marcin 70. P. K. O. Poznań 200 149. Poczta, konto rozrachunkowe po godz. 19 oraz w niedziele i święta: 40-72, 14-76, 33-07, 44-61, 35-24, 35-25; Poznań 3, nr kartoteki 03. Telefony centrali: 40-72, 14-76, 33-07.
Redaktor odpowiedzialny Andrzej Trella z Poznania. Za wiadomości i artykuły z m. Łodzi odpowiada Władysław Maciąg. Łódź, Piotrkowska 91 — Za ogłoszenia i reklamy: Antoni Leśniewicz z Poznania

W niedzielę, dnia 30 stycznia 1938 r., zasnęła w Bogu, po krótkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., moja najdroższa żona, nasza najukochańsza córka, siostra, synowa i bratowa, ś. p.

z Labrzyckich

Joanna Nowicka

przeżywszy lat 23. Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 2 lutego br. o godzinie 15,30 z domu żałoby w Kostrzynie.

W ciężkim smutku pograżeni
mąż, rodzice i rodzina.

Kostrzyn, Mosina.

n 6326

Osobnych zawiadomień nie wysyła się.

OGŁOSZENIE

Zarząd Miejski Wydział Techniczny w Łodzi ogłasza przetarg nie ograniczony na przewóz 9.000 ton kostki bazaltowej ze stacji Karolew na ul. Pabianicką i Piotrkowską (odcinek podłużny od ul. Cieszyńskiej do ul. Emilii). Wa-

runki przetargu oraz szczegółowe informacje otrzymać można w Referacie Gospodarczym Oddziału Drogowego, pl. Wolności nr. 14 pokój nr. 34 w godzinach od 10 do 12 codziennie. Termin składania ofert upływa dnia 15 lutego 1938 r. o godz. 12.

Zarząd Miejski w Łodzi.

MEBLE

po bardzo przystępnych cenach poleca

A. KOPROWSKI

Łódź, Zgierska 56. Wyrób własny
Złoty Medal na Wystawie Wytwórczości
Polska Łódź 1937 r. n 491P

MAGLE

Udoskonalonej konstrukcji
wyrabia fabryka
B. KAPCZYŃSKI
Łódź, Podrzeczna 33. tel. 108-55
n - 476

Meble

komplety i pojedyncze poleca
po przystępnych cenach
**J. Cypryński, Łódź, Kiliński-
skiego 229.** n 891

PRZETARG.

Wojewódzkie Biuro Funduszu Pracy w Łodzi ogłasza nieograniczony przetarg na zakup:

- 20.000 kg maki pszennej 65% w nowych workach
- 10.000 kg grochu Victoria,
- 8.000 kg kaszy jęczmiennej,
- 7.000 kg słoniny,
- 500 kg margaryny,
- 2.500 kg mydła,
- 900 kg torb papierowych różnych ręcznych i maszynowych „Manilla”.

Oferty na piśmie wraz z dołączeniem próbek na dostawę wszystkich wymienionych artykułów lub pojedynczych, należy składać w Wojewódzkim Biurze Funduszu Pracy w Łodzi, ul. Al. Kościuszki 1, pokój 17, do wtorku dnia 1 lutego 38 r. do godziny 10-tej. Po tym czasie nastąpi rozpatrywanie ofert. Wzajemnie Biuro Funduszu Pracy w Łodzi zastrzega sobie prawo wyboru oferenta, jak również żądanie wpłaty wadium w wysokości 5% wartości oferowanego artykułu oraz w razie nieosiągnięcia odpowiedniej ceny unieważnienie przetargu. Na transporty, dostarczone koleją, Wojewódzkie Biuro Funduszu Pracy udziela 50% niższej taryfy kolejowej. Ceny rozumie się po uwzględnieniu 50% niższej taryfy kolejowej loco stacja Łódź-Kawiska, bocznicą firmy I. K. Poznański. Zamówienia na zakupione produkty zostaną dostarczone oferentom w ciągu 3-ch dni od daty przeprowadzenia przetargu. n 5367

Blżliższe informacje zasięgnąć można w Referacie Pomocy Wojewódzkiego Biura Funduszu Pracy, ul. Al. Kościuszki 1, pokój 20, w godzinach od 10-tej do 12-tej, telefon 250-20, wewnętrzny 8.

Wojewódzkie Biuro Funduszu Pracy w Łodzi.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych: 1-lamowy milimetr 30 groszy.

Znak oferty naprzykład: z 18 923, n 2745, d 1790 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia w dni powszednie przyjmuje się do godz. 10,30, w soboty i dni przedświąteczne przyjmuje się do godz. 9,30.

1. DOMY-PARCELE

Wilka
nowa, oraz większa ilość parcel Przemysłowej, blisko Poznania — tania sprzedaż. Strabell, Poznań Słowackiego 21. zd 74 576

Dom
mieszkalny w mieście blisko Poznania sprzedam. Oferty Oredownik, Poznań zd 75 968

Kamienica
2 składy dochód lokatorów 300.— miesięcznie 26 000.— wpłaty 15 000 rynek. Szamotulę. Przybylski, ul. Dworcowa 1. n 5455

2. PIENIĄDZ

Do
koncesjonowanej linii autobusowej potrzebny współnik gotówka 15 000.— zł. Oferty Oredownik, Poznań zd 75 725

Poszukuję
2 000.— zł na wykończenie budowy procent według umowy. — Zgłoszenia Oredownik, Poznań zd 75 668

Posiadam
300 zł kto sprzeda lub wydzierżawi jakikolwiek interes (bez agentów). Oferty Oredownik, Poznań zd 75 135

4. OSOBISTE

Ostrzeżenie!
przed nabyciem 2 weksli 100, 200 zł wydanych Józefowi Zoffi Salamon, unieważnia Jan Pieczyński. zd 75 495

6. OZENKI

Wdowiec
lat 36, bezdzietny pozna pania, gotówką celem usamodzielnienia się. Cel matrymonialny. Oferty Oredownik, Poznań zd 75 928

Kawaler
wrsoki, przystojny, lat 32, piekarz - cukiernik, posiada gotówkę poszukuje żony. Oferty fotografia Oredownik, Poznań zd 75 844

Mistrz
rzeźbiński, kawaler, lat 28, poradzący rodzinie szuka żony z gotówką. Oferty Oredownik, Poznań zd 75 736

7. SPRZEDAŻE

Tanio
za gotówkę: kuter, wilk, motor gazowy, transmisja pasy, ewentualnie bez motoru. Oferty Oredownik, Poznań zd 74 844

Fryzjerstwo
dobre zaprowadzone sprzedam. Bydgoszcz. Król. Jadwigi 21. n 4 557

Piekarnie
pełnym biegu przy Poznaniu — wiosce kościelnej, bez konkurencji, powodu niefachowości odstąpię. Oferty Oredownik, Poznań zd 75 324

Wiatrak
kompletny na rozbiórke, wał żelazny, 2 pary kamieni. Zgłoszenia Antoni Skorupski, Borek, powiat Gostrzyń. zd 75 615

Skład
krótkim towarem, mieszkaniem, wskutek przeprowadzki — zaraz sprzedam. Oferty Oredownik — Poznań zd 75 614

Dom
5 pokoi, kuchnia, zabudowania gospodarcze, 4 morgi ziemi, łaka ogród Wagrowcu. Oferty Oredownik, Poznań zd 75 983

Okazja
250.— złotych skład, towar, urządzenie, mieszkanie w Poznaniu z powodu śmierci. Adres Oredownik, Poznań zd 75 912

Wóz
2 1/4 cala z kasta, wózek ręczny dwukolowy, nowy 200.— zł. — Oferty Oredownik, Poznań zd 75 743

Mleczarska
wirówka Alfa 450 litr., masielnicę 400 także mierznik wysprzedam w sztuce. Mleczarnia Granowlec, pow. Ostrów. n 5440

Młyn
parowy dobrej okolicy sprzedam lub wydzierżawie, przynię hipoteke na wpłate. Kostenecki, Poznań, Pocztowa 15 — 2. zd 76 097

Skład
owoców delikatnych mieszkaniem zaprowadzony, ruchliwa ulica. — Cena 1 000 sprzedam. Wojtkowski, Poznań, Kwiatowa 5 — 2. zd 76 083

10. MAJĄTKI

180
buraczanych prywatne zabudowania maszyn, inwentarzem, zapasami, dobra komunikacja, 55 000.— wpłata ugodowa. Przybylski, Szamotulę, Dworcowa, n 5484

160
pszennej, żytniej, rentowe, zabudowania maszyn, inwentarzem sprzedam okazynie 22 000.— wpłata 18 000.— Przybylski, Szamotulę, Dworcowa. n 5433

72
buraczanej przy Szamotulach, inwentarze kompletne 5 pokoi 15 000.— wpłata 6 000.— Przybylski, Szamotulę, Dworcowa 1. n 5438

36
buraczanych przy Szamotulach, zabudowania, inwentarze kompletne, wpłata 5 000.— reszta amortyzacja. Przybylski, Szamotulę, Dworcowa 1. n 5487

5
mórg dom, chlew, stodoła, wpłata 1 000.— dom, chlew, 1 morga 1 600.— Przybylski, Szamotulę, Dworcowa. n 5436

Pięćdziesiąt pięć
kompletnie zagospodarowane ziemia 3 klasy okolicy Poznania 15 tys. wpłaty 10 000.— Kostenecki, Poznań, Pocztowa 15 — 2. zd 76 186

11. KUPNA

Taksówke
z kaucej kupię. Oferty z ceną i podaniem marki do Oredownika, Poznań zd 75 744

Żłobiarke
zigmaszynę dobrym stanie kupię. Cena: Mańczak, Skarżysko, Fabryczna 2. n 6324

18. DZIERŻAWY

Piekarnia
przepisowa przy ruchliwej ulicy, miasto powiatowe na dogodnych warunkach do wydzierżawienia. Oferty Oredownik, Poznań zd 76 121

23. ROZMAITE

Chłopczyka
ładnego miesięcznego oddam na własne. Oferty Oredownik, Poznań zd 76 155

26 SZUKA POSADY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

b) Inni

Szwajcar
dojarz z kilkuletnią praktyką poszukuje posady od 1. 4, 38 z 2 lub 3 zacieźnikami. Zgłoszenia W. Reczka Jaroszewo, pow. Wągrowiec. zd 74 843

Mistrz
krawiecki, nowoczesnym krojem, prosty bieg pasów, dobra praktyka przyjmie posadę krojeckiego. Oferty Oredownik, Poznań zd 74 557

Uczeń

piekarski z półtoraroczną nauką poszukuje miejsca, celem dokończenia nauki. Oferty Agencja Oredownika, Skoki. n 6 328

programy radiowe

OGÓLNOPOLSKIE
Środa, 2 lutego.
8,00 audycja poranna; 8,15 „Od poranka do północy” — koncert — płyty; 9,25 utwory Couperina — płyty; 10,00 tr. nabożeństwa z kościoła Najśw. Panny Marii w Krakowie. Kazanie na prośbę Oczyszczenia N. M. P. wygłosi ks. prałat dr Tadeusz Jachimowski; 11,30 raportaż; 11,57 sygnał czasu; 12,03 poranek symf. Wyk. orkiestra pod dyr. T. Klesewettera i L. Kurkiewicz — klarnet; 13,00 pog. aktualna 13,10 „Chocznka. Niechocznka i Deptucha” — fragm. z powieści M. Rodziewiczówny; 13,30 muzyka obiadowa. M. ork. P. R. i H. Zachertówna — śpiew. Zapowiadają speakerzy biorący udział w Wielkim Zimowym Konkursie P. R.; 14,45 audycja dla wsi: 1. „Wesela córki” — felieton. 2. Muzyka — płyty. 3. „Przy lilii” — wesela audycja z muzyką; 15,50 „Hokus pokus dominika” — audycja dla dzieci st. oprac. Jerzego Gerzabka; 16,05 koncert kameralny w wyk. zespołu instrumentalnego pod dyr. Fr. Nierychły i H. Zboińska - Rnszkowska — sopran; 17,00 „Z dzieł polskiej kawalerii lekkiej”; 17,15 „Wilcza noc” (w święto Matki Boskiej Gromnicznej) — audycja muzyczna; 17,50 „Dobre serce matki” — pog.; 18,00 muzyka taneczna — płyty; 19,25 program 19,30 ostatni raz koledy — w wyk. chóru męskiego „Echo” pod dyr. K. Majerana; 19,45 zbiorowe wiadomości sportowe; 20,00 melodie taneczne na instrumentach solowych — płyty; 20,45 dziennik; 20,55 pog. aktualna; 21,00 koncert

KRAJOWE
Katowice — 6,15 „Surmy śląskie; 6,30 koncert orkiestry wojoskiej pod dyr. ppor. K. Kilińska; 7,30 melodie węgierskie — płyty; 7,40 „Chór szkolny” — szkoly 2 w Chropaczewo. Dyr. Otmar Pieczka; 8,15 płyty z Warszawy; 9,25 koncert zyczeń; 9,45 pieśni — płyty; 18,00 „Na Gromniczna” — pog.; 18,10 kukielki śląskie; „To nie ja”; 18,30 koncert rozrywkowy Zespołu Smyczkowego Rozgłośni Katowickiej; 19,20 program; 19,25 sport; 20,00 „Zagłębie Dabrowskie ma głos...”; 23,00 muzyka taneczna — płyty.

Kraków — 8,15 koncert repr. ork. detej Kolejowego P. K. pod dyr. F. Gemrot. W przerwie pogadanka dla rolników; 9,15 muzyka — płyty; 18,00 muzyka lekka — płyty; 18,20 „Dowidzenia.” — audycja muzyczna — słowna; 18,55 program; 19,00 rewia piosenek (ze Lwowa); 20,00 pożegnania koledy Chór „Zew” i orkiestra Oddziału Grodzkiego Zw. Nauz. Polsk. w Kr. 20,30 „Czy literatura jest sztuką”; 23,00 „Płyta za płytą”...

Łódź — 8,15 i 9,25 płyty z W-wy 18,00 sport; 18,05 audycja konkursowa (chóry); 18,40 pogadanka 18,55 program; 19,00 raportaż techniczny; 19,10 muzyka hiszpańska — płyty; 20,00 koncert rozrywkowy. Wyk. zespół czterystów J. Jerczewo. Z. Włodow-

ski (klarnet). W. Lessig (komp.); 20,30 „Łódzkie Towarzystwo Zwalczenia Raka” (10-lecie — felieton 23,00 muzyka taneczna — płyty.

PROPONUJEMY LAMPOWICZOM
16,00 Königswsh. Muzyka popołudniowa 17,00 Berlin. Kwartet smyczkowy e-moll Smetana, 17,30 Wiedeń. Współczesna muzyka austriacka. 18,00 Königswsh. Rec. skrzypcowy Lenczewskiego; 18,15 Hamburg. Muzyka włoska. 18,50 Monachium. Reportaż spor. z Garmisch Partenkirchen. 19,10 Lipsk. Audycja słowno - muzyczna (sceny i kulisy opery). Frankfurt. Wesoly koncert ork. i sol. 19,25 Wiedeń. Muzyka francuska (ork. i sol.) 19,30 Praga. „Wesołe Kumaszkli z Windsoru” op. Nicolalego. 19,45 Sofia. „Carmen” op. Bizeta. 19,55 Oslo. Melodie operetkowe. 20,00 Königswsh. Muzyka rozrywkowa. Droitwich. „The Rebel Maid” op. romantyczna Philipsa (piosenki i arie). 20,10 Bratislava. Koncert symfoniczny 20,55 Wiedeń. Koncert symfoniczny. 21,00 Berlin. Koncert symfoniczny z udz. sol. Bruksela flam. Muzyka austriacka i węgierska. Lipsk. Radiobal słuchaczy. Mediolan. Muzyka kameralna. Rzym. „Walkiria” op. Wagnera. 21,15 Droitwich. Koncert symfoniczny z Queen's Hallu. 20,36 Lille. Koncert ork. i sol. Strassburg. Koncert symf. 22,20 Monachium. Koncert nocny z udz. sol. (fort. i organy Wurlietza). 22,30 Königswsh. Koncert solistów. Frankfurt. Muzyka lekka. 23,00 Wiedeń. Muzyka rozrywkowa. Königswsh. Koncert rozrywkowy. 24,00 Sztutgart. Utwory Chopina i inne.

Humor zagraniczny

Rabuś jeden do drugiego: — Jesteś zbyt dokładny w swojej robocie. Przywiązałeś go tak dokumentnie, że teraz nie mogę opróżnić mu kieszeni! (M) („Züricher Illustr.”, Zurych.)

Ogłoszenia 1-lamowy milimetr lub jego miejsce kosztuje w zwyczajnych na stronie 6-lamowej 15 groszy, na stronie redakcyjnej (4-lamowej) a) przy końcu części redakcyjnej 30 groszy, b) na stronie czwartej 50 groszy, c) na stronie drugiej 60 groszy, d) na stronie wiadomości lokalnych 1.— zł. Drobne ogłoszenia (najwyżej 100 słów, w tym 5 nagłówkowych) słowo nagłówkowe drukiem tłustym, 15 groszy, każde dalsze słowo 10 groszy. Ogłoszenia większe wśród drobnych poczynając od ostatniej strony, 1-lamowy milimetr 30 groszy. Ogłoszenia skomplikowane, z zastrzeżeniem miejsca — od poszczególnego wypadku 20% nadwyżki. Ogłoszenia do bieżącego wydania przyjmujemy do godziny 10,30, a do wydań niedzielnych i świątecznych do godziny 9,30 rano. Ogłoszenia z poza Wielkopolski przyjmujemy do wydań bieżących do godz. 10, do wydań niedzielnych i świątecznych dnia poprzedniego do godz. 8. Za błędy drukarskie, które nie zniekształcają treści ogłoszenia, administracja nie odpowiada. Ogłoszenia przyjmujemy tylko za opłatą gotówką z góry. Konto w P. K. O. nr 200-149. Pocztowa konto rozrachunkowe Poznań 3, nr kartoteki 03.

SERCE i WIEŚĆ

SENSACYJNA POWIEŚĆ WSPÓŁCZESNA NAPISAŁ: LUCJAN CARY
PRZEKŁAD AUTORYZOWANY

30)

Wzbudziła podziw u swego kierownictwa utrzymując się przy pracy i pracując zawzięcie. W ciągu trzech czy czterech lat potrafiła wyrobić sobie stanowisko samodzielne w dziedzinie kampanii reklamowych.

Nieraz irytowały hrabiego niektóre jej powiedzenia, które wypowiadała właśnie po to, aby wzbudzić irytację. Była niesłychanie samodzielną. Ale była dzielna.

Jakoś zdołał w ciągu najbliższych kilku godzin ukryć sekret, który czytał się w jego świadomości. Mieli się już niedługo rozejść, gdy Arthur Stanwood zaczął opowiadać o pewnym zupełnie złamanym bokserze, którego ostatnio miał sposobność badać w swojej pracowni. Hrabia zaniepokoił się. Zdawało mu się, że jest to więcej niż zbieg okoliczności, iż ten sam temat wypływał tyle razy w ciągu jednego dnia. Ale wiedział, że to tylko przypadek.

Powiedziano mi, że ten jegomość jest już za stary na ring, — mówił Stanwood, — choć według zwyczajnej miary jest jeszcze zupełnie młody. Szacowałem jego wiek na 35 lat, choć mi wyjaśnił, że ma dopiero 32. Serce i płuca miał w porządku. Ale powinniście byli widzieć jego czoło i twarz. Miał niezliczone blizny, szczególnie dokoła oczu. Nos rozlał mu się po całej twarzy. U nozdrzy był dwa razy tej szerokości, jak gdyby w stanie naturalnym. Był tak połamany, że przeszkadzał poważnie oddychać. U boku sterczały uszy jak kalafior. Ale co mnie najbardziej uderzyło, to jego głos: było to właściwie już tylko charczenie. — Zwrócił się do hrabiego. — Czy to zwykle zdarza się u starych zawodowców?

— Ale dlaczego? — spytał Stanwood. — Z jakiego powodu miałby ktoś stracić głos przez walkę?

— Wziął za dużo ciosów w kark, — wyjaśnił hrabia, — i wskutek tego struny głosowe uległy uszkodzeniu.

— Oczywiście! — zawołał Stanwood, — powinienem był sam wpaść na tę myśl. Ale nie uświadomiłem sobie, że walczący usiłują bić się po karku.

— Nie zawsze trafiają tam, gdzie pragnęli uderzyć, — powiedział hrabia cierpliwie.

— Co mnie zastanawia, — podjął Stanwood, — to zagadnienie, jak określić stan psychiczny mego pacjenta. Przyjaciel, który go przyprowadził, zawołał mnie na bok i tłumaczył mi, że tamtego zamoczyło od bicia. Gdy spytałem, co chciał przed to powiedzieć, wyjaśnił, że jest otepiąły i slania się w walce. Rozmawiałem potem z owym zawodnikiem o tym i owym, bo chciałem, żeby się rozkrochalił, podczas gdy robiłem pomiary i doświadczenia. Wykazywał zupełnie niezłe refleksy. Poza tym zdawał się całkowicie rozsądny i dostatecznie inteligentny, i wybuchnął dopiero wtedy, gdy weszliśmy na temat jego zawodu. Wówczas zapewnił mnie niesłychanie gwałtownie, że jest wciąż jeszcze w tak świetnej formie, w jakiej był zawsze, i że gdyby nie banda lotrów, którzy opanowali cały boks i są zdecydowani nie dopuścić go więcej do walki, pokazałby wszystkim, że wciąż jeszcze potrafi być mistrzem. Ten wybuch wskazywałby na paranoję, — mania wielkości połączona z napadami manii prześladowczej. Ale jego manie nie są tak intensywne, jakby były u człowieka, który nie był bokserem. — Arthur Stanwood znów zwrócił się do hrabiego. — Czy słyszałeś kiedykolwiek o tym człowieku? — spytał. — Nazwisko jego brzmi Kerri-

gan. James A. czy też James J. Kerrigan.

— Czy należał do wagi lekkiej? — spytał hrabia.

— Nie jestem pewien, — odpowiedział Stanwood, — ale sądziłbym raczej, że jest cięższy. Mówił, że nazywano go „Slodkim”.

— Owszem, słyszałem o nim, — rzucił hrabia. Wolałby co prawda, żeby Arthur Stanwood znał dostatecznie historię ringu, aby nie stawiać takich pytań.

— Ja myślę, żeś słyszał o nim! — zawołała Zuzanna.

— Zuzia ma na myśli, — podjął hrabia, — że kiedyś walczyłem z „Slodkim” Kerriganem.

Arthur Stanwood pochylił się naprzód w nagłym zaciekawieniu.

— Naprawdę? — powiedział. — A

— Więc dlaczego walczą? — spytał Stanwood.

— Dla pieniędzy.

— Czyżby to istotnie wyczerpywało kwestię? — podjął Stanwood. — Przecież niejedni mogliby się zająć czymś innym, gdyby zawczasu spostrzegli, że są zawsze jeszcze tak samo świetni, jak w pierw. Sądzę, że ty, Jimmy, stanowiąc pełny wyjątek, skoro wiedziałeś, że się skończysz...

— Ależ ja nie zrezygnowałem dlatego, że się skończyłem, — zaprzeczył hrabia. — Byłem u szczytu sił. Zrezygnowałem, bo...

— Jak widzisz, — wtrąciła Sylvia, — hrabia nie jest wariatkiem. On się wca-

— Tak po prostu dla kawału, prawda? — rzuciła Sylvia.

— Wcale nie dla kawału. Były to walki po prostu nieuniknione.

— A jaką ci sprawiły przyjemność! — zawołała Sylvia. Wszyscy się roześmieli i hrabia doszedł do wniosku, że byłoby bezcelowe wykazać jej, iż się myliła.

— Gdybym teraz położyła rękę na twoim karku, — ciągnęła dalej Sylvia — uczyłabym, jak się najżyłeś na samą myśl o nowej walce.

Hrabia widział, że wszyscy uważali to równie za żart. Sam wcale tak nie myślał. Ale pragnął ukryć, jakie to było nieprzyjemne dla niego.

— Przykro mi, — powiedział łagodnie, — że ktokolwiek z was mógł na mnie zważyć odpowiedzialność za obecny stan Kerrigana.

— Nikt tego nie myślał, Jimmy, — odezwała się Zuzanna. Podeszła do niego i usiadła obok. — Już czas najwyższy, abyśmy przestali ci dokuczać.

Arthur Stanwood zwrócił się do niego z uśmiechem: — Wiesz, — powiedział, — nie pamiętam, abyśmy kiedykolwiek przedtem rozmawiali w twoim domu o boksie. Wiedziałem oczywiście, że byłeś kiedyś bokserem, ale nigdy sobie tego dobrze nie uświadamiłem. Nigdy nie myślałem o tobie jako o człowieku zupełnie innym, niż my wszyscy. Ale ty naprawdę jesteś inny. Ktoś, kto był mistrzem pięściarskim, niewątpliwie imponuje każdemu. Tym więcej w wypadku, gdy obecne życie stanowi taki ogromny kontrast z dawnym: twój dom, twoi przyjaciele, twój zawód i krąg twoich zainteresowań. To naprawdę wspaniałe!

— Tak, to wspaniałe! — potwierdziła Zuzanna. Ręka jej wślizgnęła się do dłoni hrabiego. — Jestem dumna, że mój mąż był bokserem... odkąd nim być przestał.

— Otóż to! — zawołał Stanwood. — To właśnie imponuje, że pozostawił tamtą część życia tak zupełnie za sobą.

Było już po północy, gdy odeszli. Pan Corbin również życzył im dobrej nocy i poszedł do siebie.

Hrabia objął Zuzannę ramieniem.

— Wiem już, dlaczego wydawałaś mi się tak szczególnie urocza dzisiaj — wieczora, — powiedział. — To dlatego, że masz na sobie czarną aksamiitną sukienkę. Tego wieczora, gdy poznałem cię na przyjęciu u Pauliny w Grandison, byłaś w zupełnie podobnej sukni.

— Jakiś ty miły! Przypomnieć sobie suknie!

— Pamiętam każde słowo, jakie wyrzekłaś. Każdy gest!

Na stole obok Zuzanny zabrzmiał dzwonek telefonu. Pochwyciła słuchawkę. — Tutaj mrs Wellington, — powiedziała. — Owszem rozumiem! — Powtórzyła te same słowa kilka razy. Wreszcie rzekła: — Mój mąż jest tu właśnie.

Oddała hrabiemu słuchawkę. — Jakiś człowiek twierdzi, że jest twoim starym przyjacielem Duffym. Jest najoczywiście pijany i mówi z knajpy. Nie ma pieniędzy i prosi, byś go wykupił.

— Hallo, Duffy, — zawołał hrabia do telefonu.

— Hallo, — odezwał się w słuchawce szorstki i gruby głos, — tu mówi Duffy Cornel. Jestem w lokalu Tony'ego przy ulicy 45. Czy mógłbyś przyjść zaraz?

Hrabia przyrzekł, że przyjdzie i zapisał sobie adres. Potem odwrócił się do Zuzanny. — Będę chyba musiał pójść.

— Tak, zgodziła się, — oczywiście! Ale wolałabym, ażebyś zabrał Barneya ze sobą.

— Barney chyba już śpi.

— Jestem pewna, że jeszcze nie śpi, — rzekła Zuzanna. — A nawet gdyby spał, będzie bardzo rad. Wiesz jak lubi jeździć z tobą. Zadzwoń na niego, a ty idź się ubrać.

(Ciąg dalszy nastąpi).

— Więc dlaczego walczą? — spytał Stanwood.

był on dobry? To znaczy, czy bliski był tego naprawdę, by zostać mistrzem?

— Jego przyjaciele twierdzili, że był tylko jeszcze o sekundę czy dwie od mistrzostwa — powiedział hrabia. — Miał mnie prawie w kieszeni w pierwszej rundzie. Mogłem co prawda powstać z desek, ale gong zabrzmiał akurat, gdy sędzia doliczył do dziewięciu, więc nie musiałem się podnosić. Sekundanci zawlekli mnie do mego narożnika i mogłem odpocząć całą minutę. Oczywiście Kerrigan i jego towarzysze sądzili, że tylko dzwonek mnie uratował.

— Ale pobieles go?

— Tak, w końcu wygrałem.

Pan Corbin zaśmiał się. — Duke wykończył go w ostatniej rundzie, — powiedział — i następnego wieczora przyjechał do Lake Forest, aby mnie zawiadomić, że się żeni z Zuzanną, a ja nie byłem bynajmniej zachwycony!

— Miałem rozciętą skórę nad okiem, jeszcze gdy byłem w treningu. Kerrigan rozerwał bliznę. Oczywiście miałem tam wielki bandaż.

— Dawno to było? — spytał Stanwood.

— Przed mniej więcej trzema laty, — odrzekł hrabia.

— I Kerrigan stał się rozbitkiem w tym czasie...

— Bo widzisz, Arturze, — włączyła się do rozmowy Sylvia, — po spotkaniu z hrabią niewiele brak mu było do końca.

— Nic podobnego! — gorąco zaprzeczył hrabia. — Nikt jeszcze nie wykończył się z powodu jednej walki. Kerrigan zaczął się staczać dopiero w rok potem. Gdyby się był wówczas wycofał, wszystko byłoby w porządku. Był zabijaką, a nie bokserem. Nawet wówczas, gdy uzyskał najlepszą formę, nie trudno było go uderzyć. Ale mógł do brze brać, był wytrzymały. Gdy zaczął się jego upadek, wziął parę razy okropnie ianie. Nie powinien się mu było pozwolić na dalszą walkę. Toteż zakazano mu walczyć tutaj, w Nowym Jorku. Ale na zabitej prowincji nie dbają zbyt o jakieś tam zakazy. Mnóstwo zawodników walczy po różnych klubach w małych miastach jak kraj (laga i szeroki, choć każdy widzi, że są zupełnie skończeni.

le nie skończył! On zawsze jeszcze jest równie świetny, jak w pierw.

Hrabia zauważył z przykrością, że wszyscy się uśmiechają, a Arthur Stanwood nawet roześmiał się na całe gardło. Chciał im przypomnieć, że miał lat dwadzieścia cztery, gdy się wycofał, że teraz ma dwadzieścia siedem i że nikt nie odebrał mu tytułu mistrza. Wycofał się jako niezwalczony mistrz.

Wszyscy oni byli uprzedzeni, jak zwykle ludzie, którzy nie znają rzeczy z własnego doświadczenia, lecz mniej więcej przyswoili sobie to, co słyszeli. Opowiadano im, że pięściarz nie może wrócić na ring i nie dość byli obznajomieni z tą sprawą, aby wiedzieć, że zdarzają się wyjątki. Gdyby usiłował im wytłumaczyć niektóre fakty, sądziłby na pewno, że i on jest w tym samym stanie, co biedny Kerrigan.

— Jestem pewna, — powiedziała Sylvia, — że w głębi serca pięściarze są podobni do mego małego buldożka. Dostałam go, gdy był maleńki. Wyrósł na doskonałego dżentelmana i każde dziecko mogło bezpiecznie ciągnąć go za uszy. Ale gdy spostrzegł drugiego psa, jeżeli mu się włosy na karku i choćby to był pies znacznie większy od niego, nie można go było utrzymać. Namiętnie lubił się gryźć. I choć postarzał się i dostał reumatyzmu, nie zmienił się. Choć został pogryziony niemal na strzępy, w niczym to nie zmieniło jego zasad. Pewnie i on myślał, że wciąż jeszcze jest tak świetny jak dawniej? Co do mnie, wątpię, czy w ogóle coś myślał. Po prostu lubił się gryźć i dlatego kark mu się jeżył do każdej walki.

— Zawodnicy wcale nie są tacy, — zaprzeczył hrabia. — Zawodowi bokserzy nigdy nie wdają się w walkę, poza...

— Ależ, Jimmy, — zawołała Zuzanna, — przecież wiesz, że wdajesz się w dwie okropne bijatyki, gdy cię tylko poznałam. Jedną zdarzyła się w knajpie Smitty'ego, gdy uderzyłeś pijanego szofera, a druga, gdy błeś się z trzema policjantami, póki cię nie powalili krzesłem.

— To był wypadek wyjątkowy. Były to jedyne, albo powiedzmy niemal jedyne bijatyki, do których się wnie-
szalem.

Zakopiańska „Rada Artystyczna”

Zakopane, 31. 1. Jeszcze w czerwcu ub. r. „sanacyjna” Rada Miejska Zakopanego powołała do życia Komisję Kultury i Sztuki, która do tej pory ani raz nie zebrała się na posiedzenie. Z radnych miejskich mieli w niej zasiadać pp.: Szostak Jan Gasińska — art. malarz, Sobczak Jan — rzeźbiarz, Daneł Bronisław — prof. konserwatorium, Helm-Pigowa, inż. Meyer — b. prezes Strzelca, inż. Wimmer oraz pp. Rafał Malczewski — art. malarz, Zborowski — kostosz muzeum tatr. i Malicki — dyr. Sanat. Naucz.

Zakopane zwano przed wojną „letnią stolicą Polski” i słusznie, gdyż zjeżdżała tu elita umysłowa dla zachęcenia się duchowych i fizycznych, poczawszy od Goszczyńskiego, Kraszewskiego, Asnyka, przez Sienkiewicza, Reymonta, Tetmajera, do Witkiewicza, Wyspiańskiego i Kasprowicza. Z lat tych pozostało niestety dziś tylko wspomnienie. Nie widać bowiem żadnych początków kulturalnych i artystycznych, piękne projekty urządzenia festiwalów sztuki, teatru i opery na wolnym powietrzu, zbudowanie pałacu sztuki pozostały tylko w sferze marzeń. Powstają natomiast coraz to nowe tanczuby z jazzbandem, gdzie szczególnie semicka publiczność, a za jej przykładem i nasza, bawi się niczym w tańcu św. Wita. Wprawdzie powstał też pomnik „techniki” w postaci kolejki linowej w sercu gór, który tak sprzyja wychowaniu fizycznemu narodu, że w ub. sezonie zimowym pod koniec lutego 1937 r. statystyka zanotowała 760 wypadków złamań czy wykręceń rąk i nóg! Do zupełnego „błogostanu” Zakopanego brak jeszcze kasyna gry na szczycie Kasprowego, o czym wielu dygnitarzy marzy już podobno... Mamy natomiast emocjonujące wyścigi konne z totalizatorem, które choć w części zastępują kasynowy hazard.

Istnieje wprawdzie w Zakopanem wystawa obrazów Zw. Malarzy, ale ponieważ nie stać ją na stużebną reklamę, więc ci, którzy mogliby się nią zainteresować, nic o jej istnieniu nie wiedzą, zaś inni nastawieni są na „bobbociąg” i jazzband i nic ich więcej nie obchodzi.

Gdzie więc objawia swą działalność owa Komisja Kultury i Sztuki? Bądźmy jednak sprawiedliwi. Komisja ogłosiła przecież konkurs i rozdała nagrody za najładniejszy ogródek koło willi i najestetyczniejszy wygład sklepu. Czy nie mogła się np. komisja zająć zabudowaniem Zakopanego? Trzeba było dopiero uchwały międzynarodowego zjazdu turystycznego o przestrzeganiu w budownictwie charakteru regionalnego, aby się tym i nasze władze zajęły. Co sami niszczyliśmy, obcy chcą ratować!

Zyją wprawdzie jeszcze na terenie Zakopanego i działają jednostki, które wraz ze śp. Witkiewiczem kładły podwaliny pod budowę Zakopanego, tych się jednak w tym okresie „radosnej

twórczości” do głosu nie dopuszczało i nie dopuszcza.

Zakopane słynęło niegdyś z rodzimego przemysłu artystycznego, dziś przemysł ten przedstawia (z małymi wyjątkami) obraz straszliwej tandety, tak, że do Zakopanego zjeżdżają Huculi (!), aby tej lepszej części kuracju-

12 lat więzienia za zabójstwo siostrzeńca

Łódź, 31. 1. — Na ławie oskarżonych w Sądzie Okręgowym w Łodzi zasiadł 38-letni Zygmunt Broczek oskarżony o zamordowanie swego siostrzeńca, 24-letniego Józefa Zajferta.

Dnia 1 grudnia 1937 r. Broczek wraz ze swą kochanką Piaseczką udał się do Wydziału Opieki Społecznej i otrzymał tam 10 zł w gotówce zapomogi oraz talon na 13 kg różnych artykułów. Spotkał tam Zajferta i obaj udali się z powrotem do mieszkania Broczka przy ul. 11 Listopada 77, gdzie raczyli się wódką. Z kolei udali się do mieszkania Luczakowej (Legionów 48), gdzie mieszkała naręczona Zajferta, Wiktoria Rubielach i Kazimiera Tarkowska. Po dalszej libacji Zajfert był już pijany, a ponieważ upominał się za

szczy sprzedawać prawdziwie artystyczne wyroby. A jak się przedstawia ochrona zabytków? Wystarczy zwiędzić stary cmentarz w Zakopanem, ten zakopiański Panteon, zaniedbany i opuszczony, aby wyrobić sobie zdanie o obecnej kulturze Zakopanego.

Dopóki sprawami Zakopanego nie zajmiemy się prawdziwie szczerze i wszechstronnie, tak długo nie możemy spodziewać się jego kulturalnego i artystycznego odrodzenia. (pewit)

Tarkowską przeto Broczek wydobyl nóż i oświadczył, że raz musi skończyć ze siostrzeńcem. Broniącą Zajferta Rubielachównę Broczek powalił, a następnie przewrócił Zajferta na kuchnię i począł kłuć go nożem, zadając mu 7 ran, z których kilka było śmiertelnych. Jedno pehnięcie nożem trafiło w samo serce. Broczek kłuł leżącego siostrzeńca jeszcze wtedy, gdy już ten nie dawał znaku życia. Po zbrodni udał się do swego mieszkania gdzie go policja aresztowała.

Na rozprawie Broczek nie przyznał się do winy, tłumacząc, że był pijany i nie pamięta co robił, a noża przy sobie nie posiadał. Sąd skazał Zygmunta Broczka na 12 lat więzienia.

Motyw z Wilna.

(Cz. Borowczyk).

„Warszawka” w przekroju

Ulica Marszałkowska. Na trotuarze gwar. Idą całą grupą młodzieńcy. Na ich rękawach widnieją czerwone opaski, a na nich czarno na czerwonym wypisano: „Czarno na białym”.

Młodzieńcy, wśród których są chłopcy lat około dwunastu, krzyczą: „Czarno na białym” — organ lewicy legionowej. Kupujcie i czytajcie „Czarno na białym”!

Gwar. Przechodnie się zatrzymują. Jakiś starszy jegomość mówi, jakby do siebie: „Lewica legionowa... prawica legionowa... „naprawa” i licho wie, co jeszcze. A gdzie to zjednoczenie narodu, gdzie obóz, który miał nas wszystkich pogodzić i zburzyć dzielące nas mury uprzedzeń?”

*

Mała kawiarenka. wśród gości tego zakładu przeważa młodzież. Publiczność tak zwana szara.

Na stolikach ktoś starannie porządkował kilka egzemplarzy „Dziennika Ludowego” nr 24.

Na ostatniej stronie widać felieton „Moje wspomnienia”. Autor — Stefan Matuszewski. Treść — bluźnierstwa jakiegoś byłego księdza, który, sam straciwszy wiarę, stara się ją wyrwać tym, do których rąk trafi ta bezbożnicza szmata.

Przez kilka, a może i kilkanaście

lat żył koło ołtarza z dochodów, które czerpał ze świętokradzko wykonywanych czynności kapłańskich. Noga widocznie się powinęła. Ktoś, do kogo to należy, poznał się widać na farbowanym lisie i uniemożliwił mu eksploataowanie sukni kapłańskiej w celach zarobkowych. Obrażił się i poszedł do wrogów Kościoła. Teraz eksploatuje na swą korzyść swój podstępnie zdobyty tytuł „magistra teologii”.

To nie byle co dla wrogów Kościoła katolickiego. Magister teologii-bezbożnik pisze wspomnienia. Drukuję w bezbożniczym piśmie i żyje teraz ze zwalczania wiary. W tym nie ma nic dziwnego. Judaszów było już wielu i zapewne będzie jeszcze wielu.

Moskiewscy Nachamkesy potrafią napewno wydelegować jeszcze nie jednego bezbożnika, który wdarszy się w szeregi sług Kościoła będzie od wewnątrz podważał jego fundamenty.

Dziwnym jest co innego. Dziwnym jest, że w katolickiej Polsce, w której nie wolno wydrukować nawet najdrobniejszej wątpliwości w stosunku do uznanych przez „sanację” autorytetów, wolno podważać autorytet Kościoła, autorytet Pisma Świętego, autorytet samego Boga. Tę autorytetu nie strzeże żaden cenzor, bluźnierstwa w rodzaju bluźnierstw Stefana

Matuszewskiego mogą być drukowane bezkarnie. Prokuratora i cenzora to nic nie obchodzi.

*

Krakowskie przedmieście. Okna krakowskiego „I. K. C.” Za oknami tablice z fotografiami z chwili biegnącej. W jednym oknie zdjęcia z ostatnich wydarzeń z życia politycznego. Przyjęcie posła zagranicznego na Zamku, weterani itp. W drugim widzimy zdjęcia z karnawału warszawskiego.

W wianku fotosów Bogdy i Brodzisza, jako królowej i króla mody na rok 1938, i całego szeregu wicekrólowych i wicekrólow mody widnieją duże rozmiarów portrety generała. Pod portretem podpis: „Gen. Skwarczyński, szef Obozu Zjednoczenie Narodowe”.

Czyżby to była złośliwość krakowskiego „Kuriera”?

Dlaczego szef „Ozonu” został umieszczony w otoczeniu królow mody? Czyż ta nominacja więcej nadaje się do wydarzeń karnawału warszawskiego, niż do wydarzeń z życia politycznego stolicy? A może „Kuriera” ma rację? Może rzeczywiście zmianna przywódcy z ul. Matejki następować będzie w każdym karnawale. Wszak p. A. Koc przewodził „Ozonowi” od karnawału 1937 r. do karnawału 1938 r. Czy potrafi dłużej utrzymać się nowy dowódca „Ozonu”, za rok zobaczymy.

W-SKI.

SPORT

Polacy w raidzie do Monte Carlo

Z sześciu osad polskich, które brały udział w obrzymim raidzie, pięć przybyło do Monte Carlo. Trzy osady minęły metę bez punktów karnych, a mianowicie: Borowik — Marek Jakubowicz, który wystartował z Aten na „Lancii”, Bellen i Kulesza, którzy jechali ze Stavangeru, również na „Lancii” oraz Zagórna i Mazurek, którzy przebyli trasę Bukareszt — Monte Carlo na „Chevroletcie”. Z punktami karnymi przybyli do Monte Carlo: Laurysiewicz i Nowak, którzy ze swym „Fiatem” spóźnili się na punkt kontrolny w Grenoble we Francji jadący ze Stavangeru na „Lancii” Kolačkowski i Pronaszko, którzy we Francji zmylili trasę raidu.

Saneczkarские mistrzostwa Europy

W Salzburgu odbyły się siódme saneczkarские mistrzostwa Europy. Do zawodów zgłosiło się 100 saneczkarzy z siedmiu państw Europy. Najliczniejszą reprezentację wystawiła Austria. Z Polski przyjechała reprezentacja składająca się z 10 zawodników i 2 zawodniczek. Polacy na tych mistrzostwach nie odegrali żadnej roli. Najlepiej z Polaków Rączkiewicz zajął w jedynkach 21 miejsce.

Wyniki mistrzostw przedstawiają się następująco:

Jedynki panów: 1) Tietze (Niemcy) w czasie 7:11,2, 2) Kluge (Niemcy) 3) Hermann (Czechosłowacja).

Jedynki pań: 1) Tietze ((Niemcy), siostra mistrza Europy, 2) Grassl (Czechosłowacja), 3) Fink (Czechosłowacja) Polscy nie startowali.

Dwójki panów: 1) Feist-Kluge (Niemcy) Schubert-Riegj (Niemcy) 3) Maskl-Grundmann (Czechosłowacja).

Piłka ręczna

Tabela mistrzostw Polski w siatkówce. Ostateczna klasyfikacja zakończonych w niedzielę rozgrywek o mistrzostwo Polski w siatkówce męskiej jest następująca:

Pierwsze miejsce i tytuł mistrza Polski zdobyła dość nicocekwicie drużyna AZS z Wilna, 2. AZS (Warszawa), 3. Polonia (Warszawa) — dotychczasowy mistrz Polski, 4. AZS (Lwów), 5. Cracovia, 6. KPW „Pomorzanin” (Toruń), 7. Sokół (Białystok), 8. Pogoń (Brześć), 9. KPW (Katowice), 10. KPW (Poznań), 11. HKS (Łódź), 12. Unia (Lublin).

Piłka nożna

Francja pokonała w Paryżu w spotkaniu międzypaństwowym, rozegranym wobec przeszło 40 tysięcy widzów, Belgię w stosunku 5:3 (2:2).

Portugalia zwyciężyła w Lizbonie w zawodach międzypaństwowych ponownie 1:0 (1:0). Po przerwie Hiszpanie mieli dużą przewagę, nie mogli jednak uporać się z doskonałą obroną i bramkarzem gospodarzy.

Nowa lista sędziów ligowych

Wydział spraw sędziowskich PZPN zakwalifikował następujących sędziów do prowadzenia zawodów ligowych: Staliński, Konieczka i Trygalski (Poznań), Arczyński, Lustgarten, Rutkowski, Schneider, Skowroński, Zapiór (Kraków), Frank, Romanowski, Kafiński, Fass, Bergal (Warszawa), Gruszka, Richter, Kosek (Śląsk), Lange, Rettig, Wardęszkiewicz (Łódź), Kurzwil, Szyba, Kuchar, Sawaryn (Lwów), Ziolo (Polesie), Wirokiro (Wilno).

Jak widzimy na liście tej jest sporo Żydów.

Pięściarstwo

Szwecja — Norwegia 12:4. Spotkanie międzypaństwowe, rozegrane w Oslo, zakończyło się dalszą wysoką porażką Norwegów.

Tenis

Budac pokonał w finale mistrzostw Australii Bromwicha 6:4, 6:2, 6:1. Bromwich grał znacznie poniżej swej zwłękłej formy.

Jedrzejowska wyjechała na Riwierę. Pobyt jej na Riwierze potrwa 2 miesiące. Od połowy lutego weźmie ona udział w turniejach, przy czym najpierw będzie grała tylko w grach podwójnych i mieszanych (Nica, Beaulion), a potem od turnieju w Monte Carlo (25. II. — 4. III), w którym wezmą także udział Tłoczyński i Sychala, także i w grach pojedynczych.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na Pomnik Serca Jezusowego: dr. Wł. Sobęcy zamiast kwiatów z okazji srebrnych godów pp. starostwa Bezałów 5.—, razem z poprzednio pokwitowanymi 301.— zł.

Na Tow. Pomocy dla inteligencji: dr. Wł. Sobęcy zamiast kwiatów z okazji srebrnych godów pp. starostwa Bezałów 5.—, razem z poprzednio pokwitowanymi 7.— zł.

Dla biednej rodziny X w Warowni: Dnia 28. I. 1938 wypłacono nam recz Siostry Anny z Naradowic 35.— zł. Na nowo złożono: A. G. 5.—, razem 5.— zł.